

ಮಕ್ಕಳ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸುರಕ್ಷತೆ

ಶಿಶುವಿಹಾರದ ಹಾಗೂ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ
ಚಟುವಟಿಕೆ ಆಧಾರಿತ ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆ

ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುತ್ತಿರುವವರು

ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ಕಿಶೋರ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವಾ ಯೋಜನೆ

ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ಕಿಶೋರ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ವಿಭಾಗ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನರವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಸಹಕಾರ: ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ.

ವ್ವೀಕೃತಿ ಪತ್ರ

ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ಕಿಶೋರ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವಾ ಯೋಜನೆ, ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ಕಿಶೋರ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ವಿಭಾಗ, (NIMHANS), ಇವರಿಗೆ ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಇವರ ನಿರಂತರ ಸಹಕಾರ, ಧನಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಸ್ವಾಮ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಲು ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೀಡದೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಈ ಕಾರ್ಯವು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ನಾವು ಈ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರಿ, ಖಾಸಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಆರೈಕೆ ಕೇಂದ್ರಗಳು, ಅಂಗನವಾಡಿ, ವಿಶೇಷ ಶಾಲೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಅವರು ತೋರಿದ ಕಾಳಜಿ, ನೀಡಿದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಿಂದಾಗಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಹಾಗೂ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಮನೋ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರೈಕೆ ಹಾಗೂ ಸುರಕ್ಷತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಈ ಚಟುವಟಿಕೆ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಸ್ವಸುರಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ನಂದನೆಗಳಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಸುಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿ ವಿಶೇಷ ಶಾಲೆಯ ಎಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತೇವೆ. ಅವರು ಚಟುವಟಿಕೆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡು ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡರು, ಇದರಿಂದಾಗಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕೊರತೆ ಇರುವ ಮಕ್ಕಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಈ ಚಟುವಟಿಕೆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ಸಹಾಯವಾಯಿತು.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪುಟಾಣಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೊರತೆ ಇರುವ ಶಾಲಾಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ವಿಶೇಷ ಮಕ್ಕಳ ಆರೈಕೆ, ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಾ, ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿರುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಯಾವುದೇ ನಂದನೆ ಅಥವಾ ಸುರಕ್ಷತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಾಗೂ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಕಾರವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಶೀಲಾ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ, ಯೋಜನಾ ಸಂಯೋಜಕರು

ಡಾ. ಚೈತ್ರ ಜಿ.ಕೃಷ್ಣ, ಯೋಜನಾಧಿಕಾರಿಗಳು

ಡಾ. ಶೇಖರ್ ಶೇಷಾದ್ರಿ

ಪ್ರೊಪೆಸರ್ ಮತ್ತು ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ಕಿಶೋರ ಮಾನಸಿಕ ಸೇವಾ ಯೋಜನೆ

ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ಕಿಶೋರ ಮಾನಸಿಕ ವಿಭಾಗ (NIMHANS) ಬೆಂಗಳೂರು

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ - 2017

ಪರಿವಿಡಿ

ಚಟುವಟಿಕೆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕುರಿತು

1. ದೇಹದ ಆಕಾರ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆ

- ಚಟುವಟಿಕೆ
- 1.1. ದೇಹಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಶಬ್ದ
 - 1.2. ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ರಚಿಸುವ ದೇಹದ ಆಕಾರಗಳು
 - 1.3. ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ದೇಹದ ಆಕಾರಗಳು
 - 1.4. ಮುಕ್ತ ಚಲನೆ

2. ದೇಹದ ಭಾಗಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯ

- ಚಟುವಟಿಕೆ
- 2.1. ದೇಹದ ಅಂಗಗಳ ಹೆಸರಿಸುವಿಕೆ
 - 2.2. ದೇಹದ ಅಂಗಗಳ ಗುರುತಿಸಿ ಹೆಸರಿಸುವುದು
 - 2.3. ದೇಹದ ಅಂಗಗಳಿಗೆ ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚುವುದು
 - 2.4. ದೇಹದ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ನೃತ್ಯ ಮಾಡುವುದು
 - 2.5. ದೇಹದ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ವಿಧ
 - 2.6. ದೇಹದ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಏನು ಮಾಡಬಹುದು.

3. ದೈಹಿಕ ಸುರಕ್ಷತೆ

- ಚಟುವಟಿಕೆ
- 3.1. ದೇಹದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಆರೈಕೆ
 - 3.2. ಸಾಮಾನ್ಯ ಸುರಕ್ಷತೆ
 - 3.3. ಸುರಕ್ಷಿತ ಕ್ರಿಯೆ

4. ಖಾಸಗಿತನ ಮತ್ತು ಮಿತಿ

- ಚಟುವಟಿಕೆ
- 4.1. ಖಾಸಗಿತನದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ
 - 4.2. ತ್ರಿಕೋನ ಮಿತಿ
 - 4.3. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ತ್ರಿಕೋನ

5. ಜನರ ಸುರಕ್ಷತೆ

- ಚಟುವಟಿಕೆ
- 5.1. ಅಪರಿಚಿತರಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು
 - 5.2. ಪರಿಚಿತರು ನಮಗೆ ಹೇಗೆ ನೋವುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.
 - 5.3. ಸುರಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು ಅಸುರಕ್ಷಿತ ರಹಸ್ಯ

6. ಪುನರಾವರ್ತನೆ

ಚಟುವಟಿಕೆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕುರಿತು

ಶಿಶುವಿಹಾರ ಮತ್ತು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯತೆ ಹೊಂದಿರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ಕಿಶೋರ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವಾ ಯೋಜನೆ

ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ಕಿಶೋರ ಮಾನಸಿಕ ಕೇಂದ್ರ (NIMHANS) ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ಕಿಶೋರ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರ, ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆ, ಅಂಗನವಾಡಿ, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ನೇರ ಸೇವೆ, ಮತ್ತು ಸಬಲಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಕೆಲವು ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ತೃತೀಯ ಆರೈಕೆ ಆರೋಗ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಮಕ್ಕಳ ಹಾಗೂ ಕಿಶೋರರ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ ಅಗತ್ಯತೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಿಗುತ್ತಿರುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಮಧ್ಯೆ ತುಂಬಾ ಅಂತರಗಳಿವೆ. ಇಂತಹ ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಅಸ್ವಸ್ತತೆಯ ದೊಡ್ಡ ಅಪಾಯದಲ್ಲಿರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ದರ್ಜೆಯ ಮನೋ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ ನೆರವು ಸಿಗುವುದು ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿದೆ.

ಈ ಯೋಜನೆಯು, ಶಿಶುವಿಹಾರ ಮತ್ತು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಆರೈಕೆದಾರರ ಸೇವೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಿರುವವರ ಜೊತೆ ಕೆಳಗೆ ನಮೂದಿಸಿರುವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

(ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಬಹು ವಿಕಲಾಂಗರಿಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ಮಗುವಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಗತ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಅಂತರಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆರೈಕೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದು.

(i) ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಬಹು ವಿಕಲಾಂಗರಿಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ಮಗುವಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಗತ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಅಂತರಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆರೈಕೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದು.

(ii) ಶಿಶುವಿಹಾರ ಮತ್ತು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆರಂಭಿಕ ಪ್ರಚೋದನೆ ಮಾಡುವಂತಹ ಗುಂಪು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದು.

(iii) ವಿವಿಧ ಹಂತದ ಬೌದ್ಧಿಕ ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ (ಸೌಮ್ಯ, ಮಧ್ಯಮ & ತೀವ್ರ) ಮತ್ತು ಬಹು ವಿಕಲಾಂಗತೆ ಹೊಂದಿರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ವ-ಆರೈಕೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಮೂಲಭೂತ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ವಿಧಾನಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು.

(iv) ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯದ ಪರಿಕಲ್ಪನಾ ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಆರೈಕೆದಾರರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಆರೈಕೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು.

ಅಂಗನವಾಡಿಗಳು ವಿಶೇಷ ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಲೆಗಳು, ಶಾಲಾಪೂರ್ವ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುವ ಆರೈಕೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ವಿವಿಧ ಮಕ್ಕಳ ಆರೈಕೆ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಯೋಜನೆಯು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ.

ಈ ಚಟುವಟಿಕೆ ಪುಸ್ತಕ ಏಕೆ ರಚಿಸಲಾಯಿತು

ಮಕ್ಕಳ ಲೈಂಗಿಕ ನಿಂದನೆ ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜಾಗೃತಿಯಿಂದಾಗಿ ಈ ನಿಂದನೆಯ ಕುರಿತ ಸಂಗತಿಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿವೆ. ಮಕ್ಕಳ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ (CSA) ಅದರಲ್ಲೂ ತೀರ ಎಳೆಯ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳ ನಿಂದನೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ, ನೆರೆಹೊರೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವುದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಅವಲೋಕನಗಳ ಮೂಲಕ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದ್ದು ಏನೆಂದರೆ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಆ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ/ವಿರೋಧಿಸಿ ವರದಿ ಮಾಡುವಷ್ಟು ದೈಹಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು. ಶಿಶುವಿಹಾರದ ಮಕ್ಕಳ(ಬೇರೆ ದೊಡ್ಡ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಕಿಶೋರರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ) ದೈಹಿಕ, ಮಾನಸಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಬೌದ್ಧಿಕ, ಭಾಷೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ತಮಗಾದ ಅನುಭವವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳ ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನೇ ಬಂಡವಾಳ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ದುಷ್ಕರ್ಮಿಗಳಿಗೆ ಚಿಕ್ಕ ಆಮಿಷಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪುಸಲಾಯಿಸಿ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಎಸಗುತ್ತಾರೆ.

ಮಕ್ಕಳ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆ ಎನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತದ್ದು. ಅಂಗ ವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ಮಕ್ಕಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಮಾಜದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೇರೆ ಇರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಆದರೆ ಅದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು/ವರದಿ ಮಾಡುವುದು ಇನ್ನೂ ಕಷ್ಟ. ಹಾಗೇ ಇಂತಹ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವರಿಗೆ ವಿವಿಧ ನ್ಯೂನತೆಗಳಿದ್ದರೆ, ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯತೆ ಇದ್ದರೆ, ಹಾಗೇ ಮೂಗ ಮತ್ತು ಕಿವುಡುತನ ಇದ್ದರೆ ಇಂತಹ ಮಕ್ಕಳು ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಲಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಲು/ವರದಿ ಮಾಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಶಿಶುವಿಹಾರದ ಮಕ್ಕಳ ತರಹವೇ ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ಮಕ್ಕಳು ಕೂಡ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಲಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಇರುವಂಥ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳಿಂದಾಗಿ ಅವರು ಯಾವುದನ್ನೇ ಹೇಳದರೂ ಅವರ ಪೋಷಕರು ಹಾಗೂ ಆರೈಕೆದಾರರು ಅದನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ. ತುಂಬಾ ಸಾರಿ ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಬದಲಾಣೆ ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಪಾಲಕರಾಗಲಿ/ಆರೈಕೆದಾರರಾಗಲಿ (ಸ್ವಲ್ಪ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿ/ಯೋಚಿಸಿ) ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಒಂದು ಅಂಶ ಯೋಚಿಸದೆ, ನೇರವಾಗಿ ಅವರ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಅವರ ಅಂಗ ವೈಕಲ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ನಮಗೆ ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ಅಥವಾ ಶಿಶುವಿಹಾರದ ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸು/ವರ್ತನೆ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಗದೇ ಇರುವುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಬೇರೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅನುಭವವು ಬೇರೆಯದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಭಾವನೆಗಳು ಬೇರೆ ರೀತಿಯೇ ಇರುತ್ತವೆ. ವಯಸ್ಸಿಗೆ ತಕ್ಕ ವರ್ತನೆ ಇರದೆ ಇರಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹಾಗೂ ಶಿಶುವಿಹಾರದ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಲು ಅವರ ವೈಕಲ್ಯ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಜೊತೆಗೆ ಬೇರೆಯವರು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸದೆ ಇರುವುದು ಕೂಡ ಒಂದು ಕಾರಣ.

ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ/ಮಾನಸಿಕ, ಬೌದ್ಧಿಕ ಮಟ್ಟ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಮಕ್ಕಳು ಪಾಲಕರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಲಂಬಿತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ನಿತ್ಯ ಜೀವನದ ಎಲ್ಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೂ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೌಟುಂಬಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಆ ಮಕ್ಕಳು ಇದರಿಂದ ನಿಂದನೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ. ಕಿಶೋರಾವಸ್ಥೆಯ ವಯಸ್ಸಿನವರ ಲೈಂಗಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು/ಭಾವನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ, ಲೈಂಗಿಕ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಕಿಶೋರ ವಯಸ್ಸಿನವರೂ (ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯತೆ ಹೊಂದಿರುವ)

ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಇವರ ಮೇಲೆ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಆಗುವ ಸಂಭವ ಹೆಚ್ಚು. ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕುರಿತು ಹಲವು ಮಕ್ಕಳು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಲಾಗದೆ ದುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ತೀರಾ ಎಳೆಯ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಿವು ಕೊರತೆ ಇದ್ದು, ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯ ತಿಳಿವು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಬೌದ್ಧಿಕ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಈ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಡುತ್ತದೆ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲಿನ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ವರದಿಗಳು ತುಂಬಾ ಆಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ವಿರುದ್ಧ (ದೌರ್ಜನ್ಯ ತಡೆಗಟ್ಟಲು) ತುಂಬಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಬರುವ ಬಹಳಷ್ಟು ಕ್ರಮಗಳು ಅಂಗವಿಕಲ) ಹೊಂದಿರುವ 7 ರಿಂದ 8 ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳಾಗಿಯೇ ಇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಶಿಶುವಿಹಾರ, ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯ ಮಕ್ಕಳ ಆರೈಕೆ ಕೇಂದ್ರ, ವಿಶೇಷ ಶಿಕ್ಷಣ ತರಬೇತಿದಾರರು ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ ವಿಭಾಗದಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇಂತಹ ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆ ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜ್ಞಾನ/ಮಾಹಿತಿ ಇಲ್ಲ ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳು ಅವರ ಆಸೆ/ಬೇಡಿಕೆ, ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅಂದರೆ. ಲೈಂಗಿಕ ಕ್ರಿಯೆ ಹಾಗೂ ಇದರ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದು. ಯಾವ ವಿಧಾನ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು.

ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಯೋಚಿಸಿ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಹಾಗೂ ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಆರೈಕೆದಾರರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹೇಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಚಟುವಟಿಕೆ ಮುಖಾಂತರ ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸುರಕ್ಷಿತ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಲಿಸಲು ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸುರಕ್ಷತೆಯ ಕುರಿತ ಈ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಚಟುವಟಿಕೆ ಆಧಾರಿತವಾಗಿ ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಬೇಕಿದೆ.

ಯೋಜನೆಯ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸುರಕ್ಷೆಯ ಕುರಿತು ಬೌದ್ಧಿಕ ಕೊರತೆ ಇರುವ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸವಾಲುಗಳು ಮೂಡುತ್ತವೆ. ಅದನ್ನು ಹೊರತರುವ ಉದ್ದೇಶವು ಈ ಚಟುವಟಿಕೆ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿದೆ.

- ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಿತ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆ ಅದರ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದು.
- ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ವರದಿ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದು.
- ಒಂದು ವೇಳೆ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ ನಡೆದದ್ದೇ ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಯಾವುದೇ ಭಯವಿಲ್ಲದೇ ವಿವರವಾಗಿ ತನ್ನ ಅನುಭವವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡು ವರದಿ ಮಾಡಿ, ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹೀಗೆ ಆಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಮಗುವನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದು..

ತುಂಬಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಈಗ ಮಕ್ಕಳ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ ತಡೆಯುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಮುಂಜಾಗ್ರತಾ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಎಂಬಂತೆ ಸುರಕ್ಷತೆ ಹಾಗೂ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ಭಾಗವಾದ ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ವರ್ಷ ಹಾಗೂ ಕೆಟ್ಟ ಸ್ವರ್ಷದ ಬಗ್ಗೆ ತುಂಬಾ ಅರಿವು ಮೂಡುತ್ತಿದೆ. ನಾವಿಲ್ಲ ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ವರ್ಷ ಹಾಗೂ ಕೆಟ್ಟ ಸ್ವರ್ಷವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ

ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ಮುಂಜಾಗ್ರತ ಕ್ರಮವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಕೆಟ್ಟ ಸ್ವರ್ಶ ಮಗುವಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ವರ್ಶ ಎಣಿಸಬಹುದು. ಹೀಗಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಸ್ವರ್ಶ ಒಳ್ಳೆಯದು ಅಥವಾ ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಮಗುವಿಗೆ ಕೊಡಬಾರದು (ಅದರಲ್ಲೂ ಬೆಳವಣಿಗೆ ವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗಂತೂ ಕೊಡಲೇಬಾರದು). ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಆಮಿಷ ಒಡ್ಡಿ ಬೇರೆನಾದರೂ ಆಸೆ ತೋರಿಸಿ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಎಸಗಿದರೂ ಆಗ ಸ್ವರ್ಶವನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯದು ಅಥವಾ ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಎಂದು ಗುರುತಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಲೈಂಗಿಕ ಸ್ವರ್ಶವನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಎಂದು ಬಿಂಬಿಸುವುದು ಮಗುವಿನ ಭವಿಷ್ಯದ ಲೈಂಗಿಕ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಕೆಟ್ಟ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಲೈಂಗಿಕ ಕ್ರಿಯೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಎಂದು ತೋರಿಸಿದಾಗ ಅದು ಮಗುವಿನ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲ ಸಂಬಂಧ, ಆರೋಗ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುವ ಅಂಶವಾಗಬಹುದು. ಯಾವುದೇ ಮಗುವಿನ ಅದರಲ್ಲೂ ಬೆಳವಣಿಗೆ ವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಲೈಂಗಿಕ ಕ್ರಿಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ನೇರವಾಗಿ ಲೈಂಗಿಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬಾರದು. ಹೀಗಾಗಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸುರಕ್ಷತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಡುವ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ನಾವು 'ಪರೋಕ್ಷ ವಿಧಾನ' (ವಿಂಡೋ ಅಪ್ರೋಚ್) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾವು ನೇರವಾಗಿ ದೌರ್ಜನ್ಯ ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬಾಗಿಲನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ತೆಗೆಯುತ್ತಾ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಅರ್ಥಮಾಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಅಂದರೆ ದೇಹ, ರಚನೆ, ಆಕಾರ, ಕ್ರಿಯೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಶುರು ಮಾಡಿ ದೇಹದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸುರಕ್ಷತೆ, ರೋಗ, ಆರೋಗ್ಯದ ವಿವರ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಸುರಕ್ಷೆ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ಖಾಸಗಿತನ, ಮಿತಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿ ಆ ಮೇಲೆ ಜನರ ಸುರಕ್ಷತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಕೊನೆಗೆ ವಿಷಯವನ್ನು ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿ, ವರದಿ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕು.

ಇದಕ್ಕೆ 'ಪರೋಕ್ಷ ವಿಧಾನ' ಎನ್ನಬಹುದು. ನೇರವಾಗಿ ಈ ಸಂಗತಿಗಳು ಆರಂಭವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದಾದ ಮೇಲೆ ಒಂದರಂತೆ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿ, ದೇಹದ ಕಾರ್ಯಗಳು ಚಲನೆ, ಮಹತ್ವ, ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹೀಗೆ ಈ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಾಗಿದೆ. ನಂತರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಲೈಂಗಿಕ ನಂದನೆ ವಿಷಯವನ್ನು ತಲುಪುತ್ತದೆ.

ಚಟುವಟಿಕೆ ಪುಸ್ತಕದ ಘಟಕಗಳು : ಹೇಗೆ ಇದನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಐದು ಘಟಕಗಳಿವೆ. ಒಂದೊಂದು ಘಟಕಗಳು ಹಲವು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು, ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಅರ್ಥೈಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಉದ್ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ಪ್ರತಿ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ವಿಧಾನ ಸಲಕರಣೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮೂರು ಹಂತಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಆಯೋಜಿಸುವುದು, ಚರ್ಚೆ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಾರಾಂಶ ಒಳಗೊಂಡು ಹಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅದೆ ಸಂದರ್ಭವಾಗಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ ಹಾಗೆ ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಹಿಂದಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಂತಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಮುಂದಿನದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಜೊತೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಲಕರಣೆ, ಮುದ್ರಿತ ಪ್ರತಿ, ಚಟುವಟಿಕೆ ಹೆಸರು/ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಒಳಗಾದವರಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿಯೂ ಬಳಸಬಹುದು. ಮುಂದಿನ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ಪುಸ್ತಕ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ನರ ದೌರ್ಬಲ್ಯವಿರುವ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದ ಒಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಅಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಪೂರ್ಣ ಬುದ್ಧಿ ಮಾಂದ್ಯತೆಯುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಅಲ್ಲ. ಆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಈ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಅವರಿಗೆ ಅರಿವಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಪೋಷಕರು, ಪಾಲಕರು, ಶಿಕ್ಷಕರ ಅವಗಾಹನೆಗಾಗಿ ಆಗಿದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲಕರು ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಗುಣ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಿರುವುದು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಮಕ್ಕಳ ದೇಹದಲ್ಲ ಯಾವುದಾದರೂ ಗಾಯಗಳಾದರೆ ಅಂತಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಿದೆ. (ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ತಪಾಸಣೆ ನಡೆಸುವವರ ಗಮನಕ್ಕೆ)

ಯಾರಿಂದ

ಯಾರೆಲ್ಲ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಕಳಸವರೋ, ಬೆಳಣಿಗೆಯ ದೌರ್ಬಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ಮಕ್ಕಳು, ಶಿಶುವಿಹಾರದ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಸಲಹೆಗಾರರು, ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲಿಸುವ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು, ವಿಶೇಷ ತರಬೇತಿದಾರರು ಇವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯವರು ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಪಾಲಕರಿಗೆ ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಬಹುದು. ಆ ಮೂಲಕ ಈ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಕೌಶಲಗಳು ಮನೆಗಳಲ್ಲೂ ಅಭ್ಯಸಿಸಬಹುದು.

ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬಳಸುವಾಗ ಮಕ್ಕಳ ಲೈಂಗಿಕ ನಿಂದನೆ/ ದೌರ್ಜನ್ಯ ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ ಖಾಸಗಿ, ಸುರಕ್ಷೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಬಳಸಬಹುದೆಂಬುದು ಆಗಿನ ಚಟುವಟಿಕೆ ಮಾಡಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಕರ ವಿವೇಚನೆಗೆ ಬಿಟ್ಟದ್ದು. ಆ ಚಟುವಟಿಕೆ ಮಕ್ಕಳ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲ ಇರಬೇಕು. ಅವರ ಅಗತ್ಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬಹುದು ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಅರಿವಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಇವೆಲ್ಲ ನೀಮಿತ ಗಡಿಯೊಳಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸಿ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಗಮನಿಸಿ ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಎಳೆಯ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಒಡನಾಟ ಸಂತಸ ತರುವಂತದ್ದು ಮತ್ತು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯತೆಯ ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲನೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರಮ ಅನಿವಾರ್ಯ, ಇದೊಂದು ಆಸಕ್ತ ಸಂಗತಿ ಹಾಗೂ ಸವಾಲಿನ ವಿಷಯವೂ ಆಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲನೆ ಕರ್ತವ್ಯ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ತೃಪ್ತಿದಾಯಕವಾಗಲ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇವೆ.

1. ದೇಹದ ಆಕಾರ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆ

ಉದ್ದೇಶಗಳು

- ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಸಾಧಿಸಲು
- ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ದೇಹದೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರದಲ್ಲ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು.
- ಮಕ್ಕಳು ನಲಯುತ್ತಾ ಕಲಿಯುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿ, ದೇಹ, ದೇಹದ ಚಲನೆ, ದೇಹದ ಮೇಲಿನ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಸಮತೋಲನ ಕಾಪಾಡಲು.

ಚಟುವಟಿಕೆ 1.1 ದೇಹಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಶಬ್ದ

ವಿಧಾನ: ಚಲನೆ

ಸಲಕರಣೆ: ಇಲ್ಲ

ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ:

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ : “ಇಂದು ನಮ್ಮ ದೇಹವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿ ಆಟಗಳನ್ನು ಆಡೋಣಾ” – ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ್ರಿಯೆಯೊಂದಿಗೆ ದೇಹದ ಅಂಗದ ವಿವಿಧ ಆಕಾರಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದು” ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಕೆಲವು ಮೋಜಿನ ದೇಹದ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿ ಮಾಡುವುದು.

- ಮಕ್ಕಳನ್ನು ವೃತ್ತಾಕಾರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲು ಹೇಳಿ ನೀವು ಅವರ ಮಧ್ಯೆ ನಿಲ್ಲುವುದು
- ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ (ಕೆಳಗೆ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ) ಹೇಳಿದಂತೆ ಅಭಿನಯಿಸಿ ತಿಳಿಸಿ.

ಕಾರನ್ನು ಚಲಿಸಿ, ದೋಣಿ ನಡೆಸಲು, ಫ್ಯಾನಿನಂತೆ ತಿರುಗಿ, ಹಕ್ಕಿಯಂತೆ ಹಾರಲು, ಮೂಲ/ಕಪ್ಪೆ/ಕಾಂಗರೋವಿನಂತೆ ಜಿಗಿಯಲು ಹೇಳಿ, ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಮರದಂತೆ ಚಲಿಸಿ, ದೋಸೆ, ಚಪಾತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಚೆಂಡನ್ನು ಎಸೆವುದು/ಹಿಡಿದು ಹಾವಿನಂತೆ/ಆನೆಯಂತೆ ತೆವಳಲು ಹೇಳಿ, ಕೊಳಲು ನುಡಿಸಿ/ಡ್ರಮ್ ಬಾರಿಸಿ

- ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕ್ರಿಯೆಯ ಜೊತೆ ಶಬ್ದ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅಭಿನಯಿಸಲು ಹೇಳಿ.

ಚಟುವಟಿಕೆ 1.2 ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ರಚಿಸುವ ದೇಹದ ಆಕಾರಗಳು

ವಿಧಾನ : ಅನುಕರಣೆ ಮತ್ತು ಚಲನೆ

ಸಲಕರಣೆ : ದೇಹದ ಅಂಗಗಳ ಕಾರ್ಡುಗಳು, ಅಥವಾ ದೇಹದ ಆಕಾರ ವಿವಿಧ ಭಂಗಿಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಅನುಕರಿಸಲು ಅಥವಾ ದೋಣಿಯಲ್ಲಿನ ವಿಶಿಷ್ಟ ಆಕಾರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ :

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ: ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಅಂಗಚಲನೆಗಳನ್ನು ದೇಹದ ಅಂಗಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತೋಡಗಿಸಿದ್ದು ಮೋಜಿನ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲವೇ? ಈಗ ಇನ್ನಷ್ಟು ಆಟಗಳನ್ನು ಆಡೋಣವೇ..

ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಆಟ ದೇಹದ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ವಿವಿಧ ಆಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು.

- ನಿಮ್ಮ ಸುತ್ತಲೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಹೇಳಿ.
- ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳ ಮೂಲಕವೋ ಅಥವಾ ತಾವೇ ಅಭಿನಯಿಸಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿವಿಧ ಆಕಾರಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಯಾವ ಆಕಾರದಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಗಮನಿಸಲು ಹೇಳಿ (ಅದೇ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದಾದರೂ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಅದರ ಆಕಾರವನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಲು ಹೇಳಿ)
- ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿವಿಧ ಆಕಾರಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ದೇಹದ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಹಲವು ಭಂಗಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ತಿಳಿಸಿ.
- ಕೆಲವು ಆಕಾರಗಳ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ವಿವಿಧ ಆಕಾರ ಮತ್ತು ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಂತೆ ಹೇಳಿ.
- ಮುಂದಿನ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವರದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಆಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಹೇಳಿ.

ಸೂಚನೆ : ಮಕ್ಕಳ ಅರಿವು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು.

ಚಟುವಟಿಕೆ 1.3 ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ರಚಿಸುವ ದೇಹದ ಆಕಾರಗಳು

ವಿಧಾನ : ಅನುಕರಣೆ ಮತ್ತು ಚಲನೆ

ಸಲಕರಣೆ : ಪ್ಲಾಶ್ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು, ವೃತ್ತ, ಚೌಕ, ತ್ರಿಭುಜ, ಆಯತಾ ಹೀಗೆ ವಿವಿಧ ಆಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಬಹುದು.

ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ :

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ : ಇದುವರೆವಿಗೂ ಒಬ್ಬರೇ ವಿವಿಧ ಆಕಾರಗಳನ್ನು ದೇಹದ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಮಾಡಿದಿರಿ ಈಗ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ವಿವಿಧ ಆಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡೋಣ.

- ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಹೇಳಿ.
- ಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ವಿವಿಧ ಆಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಹೇಳಿ.
- ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ ಅವರೊಡನೆ ಸೇರಿ ವಿವಿಧ ಆಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಹೇಳಿಕೊಡಿ.

ಸೂಚನೆ : ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ನೀಡಿದ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗದಿದ್ದರೆ, ಅಂಗವೈಕಲ್ಯವಿದ್ದರೆ ಅವರೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲು ತಿಳಿಸಿ.

ಚಟುವಟಿಕೆ 1.4 ಮುಕ್ತ ಚಲನೆ

ವಿಧಾನ : ಚಲನೆ ಮತ್ತು ನೃತ್ಯ

ಸಲಕರಣೆ : ಸಂಗೀತ (ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ತಿಳಿದಿರುವ ಸಂಗೀತ)

ವಿಧಾನ : ಸಂಗೀತವನ್ನು ಹಾಕಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನರ್ತಿಸಲು ಹೇಳಿ.

ಸೂಚನೆ : ಅಂಗವೈಕಲ್ಯವಿರುವ ಮಕ್ಕಳು ಅವರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನರ್ತಿಸಲು ಬಿಡಿ. ಚಪ್ಪಾಳೆ ತೊಟ್ಟುವುದು, ಭುಜ, ತಲೆಗಳನ್ನು ಅಲುಗಾಡಿಸುವುದು.

ಸಾರಾಂಶ : ಆಟ ಆಡಿದ ನಂತರ ಯಾವ ಆಟ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾಯಿತೆಂದು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೇಳಿ. ಈ ಆಟದಿಂದ ಏನು ಕಲಿತಿರುವೆಂದು ಕೇಳಿ, ನಮ್ಮ ದೇಹದ ವಿವಿಧ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ವಿವಿಧ ಮೋಜಿನ ಆಟವನ್ನು ಆಡಬಹುದೆಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ (ಅವರ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿ) ಹೌದು ನಾವು ಹೇಗಾದರೂ ಚಲಿಸಬಹುದು, ಶಬ್ದ ಮಾಡಬಹುದು, ವಿವಿಧ ಭಂಗಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಬಹುದು, ವಿವಿಧ ಆಕಾರಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾರೆಯೇ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೂ ಮಾಡಬಹುದು, ನರ್ತಿಸಬಹುದು... ನಮ್ಮ ದೇಹ ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೆಂದು ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಅರಿತವಲ್ಲವೇ..

2. ದೇಹದ ಭಾಗಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯ

ಉದ್ದೇಶಗಳು :

- ದೇಹದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದು
- ದೇಹದ ವಿವಿಧ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು.

ಚಟುವಟಿಕೆ 2.1 ದೇಹದ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸುವಿಕೆ

ವಿಧಾನ : ಚಿತ್ರವನ್ನೋ, ದೇಹವನ್ನೋ, ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನೋ ತೋರಿಸಿ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸುವುದು.

ಸಲಕರಣೆ : ಹುಡುಗ/ಹುಡುಗಿಯ ಚಿತ್ರ ಗೊಂಬೆ

ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ :

- ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಾಕಾರವಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಹೇಳಿ.
- ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ, ಕಳೆದ ಬಾರಿ ಮೋಜಿನಿಂದ ವಿವಿಧ ಆಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ದೇಹದ ವಿವಿಧ ಅಂಗಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಅವುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹೇಗೆ ಎಂದು ಅರಿಯೋಣ.
- ದೇಹದ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಹೇಳುವುದು, ಯಾವುದಾದರೂ ಚಿತ್ರವನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಪುನರಾವರ್ತಿತವು ಹೇಳುವುದು.
- ಪ್ರತಿ ಬಾರಿಯೂ ದೇಹದ ವಿವಿಧ ಅಂಗಗಳನ್ನು ತೋರಲು ಹೇಳಿದಾಗ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೇಹದ ಆ ಭಾಗಗಳು ಎಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲು ಕೇಳುವುದು.
- ನಿಮ್ಮ ಮೂಗು ಎಲ್ಲ? ನಿಮ್ಮ ಮೂಗನ್ನು ತೋರಿಸಿ..

ಸೂಚನೆ 1 : ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯೂ ಇನ್ನೂ ತಮ್ಮ ದೇಹದ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾರದ ಮಕ್ಕಳ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ

ಸೂಚನೆ 2 : ಮಕ್ಕಳು ಖಾಸಗಿ ಅಂಗಗಳನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಹೆಸರಿಸುವಂತೆ ಗಮನಿಸಿ.

ಚಟುವಟಿಕೆ 2.2 ದೇಹದ ಅಂಗಗಳ ಗುರುತಿಸಿ ಹೆಸರಿಸುವುದು

ವಿಧಾನ : ಹೆಸರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಗುರುತಿಸುವುದು.

ಸಲಕರಣೆ : ಇಲ್ಲ

ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ :

ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗುಂಪಾಗಿ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳಲು ಹೇಳಿ ನೀವು ಅವರೊಡನೆ ಸೇರಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.

- ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೆಸರಿಸುವ ಆಟ ಆಡೋಣವೆಂದು ಹೇಳಿ. ಮಕ್ಕಳ ದೇಹದ ವಿವಿಧ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ. ಅವರ ದೆಹದಲ್ಲ ಆ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಲು ಹೇಳಿ.
- ಪುನಃ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗುರುತಿಸುವ ಆಟ ಎಂದು ಹೇಳಿ ದೇಹದ ವಿವಿಧ ಅಂಗಗಳ ಹೆಸರಿಸಲು ತಿಳಿಸಿ.

- ಮಕ್ಕಳು ಖಾಸಗಿ ಅಂಗಗಳಾದ ಯೋನಿ, ಶಿಶ್ನು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಹೇಳಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ದೇಹ ರಚನೆ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿಸಿ. (ಗಂಡುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಶ್ನುವು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯೋನಿ ಇರುತ್ತದೆ).
- ಒಂದು ಸುತ್ತಿನ ಹೆಸರಿಸುವ ಗುರುತಿಸುವ ಆಟವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ (ಖಾಸಗಿ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ ಮೇಲೆ) ನಂತರ ಮತ್ತು ವೇಗವಾಗಿ ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಆಡಿಸಿ, ಅತಿ ವೇಗವಾಗಿ ದೇಹದ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ, ಗುರುತಿಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳು ಸರಾಗವಾಗಿ ದೇಹದ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಖಾಸಗಿ ಅಂಗಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಗುರುತಿಸಿ ಸಹಕರಿಸಿ.

ಸೂಚನೆ 1 : ಖಾಸಗಿ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡುವಾಗ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಬೇಡಿ. ಮಕ್ಕಳ ಭಾಷೆ ಬಳಸಿ, ಆ ಪದಗಳನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಮಕ್ಕಳು ಕಿಸಿಕಿಸಿನೆ ನಕ್ಕರೆ ನಗಲು ಬಿಡಿ ಆದರೆ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು.

ಸೂಚನೆ 2 : ಖಾಸಗಿ ಅಂಗಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಪುನರಾವರ್ತಿಸುವುದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಸಂಕೋಚ ದೂರಾಗಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಕ್ರಮೇಣ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಮೂಡಿ ಎಲ್ಲ ಅಂಗಗಳಂತೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೀಗೆ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಮೂಡಿದರೆ ಲೈಂಗಿಕ ನಿಂದನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾರೊಡನೆಯಾದರೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ವರದಿ ಮಾಡಲು ಮಗುವಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಖಾಸಗಿ ಅಂಗದ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಲು ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತದೆ.

ಚಟುವಟಿಕೆ 2.3 ದೇಹದ ಅಂಗಗಳಿಗೆ ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚುವುದು

ವಿಧಾನ : ಕಲೆ

ಸಲಕರಣೆ : ಹುಡುಗ/ಹುಡುಗಿಯ ಔಟ್‌ಲೈನ್ ಬಿಡಿಸಿರುವ ಚಿತ್ರ, ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚಲು ಕ್ರಯಾನ್

ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ :

- ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಚಿತ್ರವಿರುವ ಹಾಳೆಯನ್ನು ನೀಡಿ (ಹುಡುಗ/ಹುಡುಗಿಯ ಔಟ್‌ಲೈನ್ ಚಿತ್ರ) ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚಲು ಕ್ರಯಾನ್‌ಗಳನ್ನು ನೀಡಿ.
- ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ತಿಳಿಸಿ-“ಈಗ ದೇಹದ ವಿವಿಧ ಅಂಗಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚೋಣಾ.
- ನೀವು ಹೇಳಿದ ಅಂಗಗಳ ಹೆಸರುಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗಿ ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚಲು ಹೇಳಿ. ಮಕ್ಕಳು ಬಣ್ಣ ತುಂಬಲು ಸಹಾಯವಾಗುವಂತೆ ಸಹಕರಿಸಿ.
- ಈ ಕೆಳಗೆ ಸೂಚಿದಂತೆ ದೇಹದ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚಲು ಹೇಳಿ.
 - ತಲೆ, ಕಣ್ಣು, ಕವಿ, ತುಟಿ, ಮೂಗು, ನಾಲಗೆ, ಕತ್ತು
 - ಎದೆ, ಭುಜ, ತೋಳು, ಕೈ, ಬೆರಳುಗಳು
 - ಹೊಟ್ಟೆ, ತೊಡೆ, ಮಂಡಿ, ಕಾಲುಗಳು, ಪಾದ, ಹೆಬ್ಬೆರಳು

ಮತ್ತೊಂದು ವಿಧಾನ : ಯಾವ ಮಕ್ಕಳು ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೋ (ಅಂಗ ವೈಕಲ್ಯವಿರುವ ಮಕ್ಕಳು) ಅವರಿಗೆ ಬಣ್ಣದ ಸ್ಟಿಕ್‌ರ್ ನೀಡಿ ನೀವು ಹೇಳಿದ ದೇಹದ ಅಂಗಗಳಿಗೆ ಸ್ಟಿಕ್‌ರ್ ಹಚ್ಚಲು ಹೇಳಿ.

ಚಟುವಟಿಕೆ 2.4 ದೇಹದ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ನೃತ್ಯ ಮಾಡುವುದು

ವಿಧಾನ : ಹೆಸರಿಸುವಿಕೆ/ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಚಲನೆ/ನೃತ್ಯ

ಸಲಕಣೆ : (ನೃತ್ಯ) ಹಾಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಖುಷಿ ತರುವಂತದ್ದು.

ವಿಧಾನ :

- ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗುಂಪಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲು ಹೇಳಿ.
- ಅವರಿಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ : "ಈಗ ನಾನು ಹೆಸರಿಸುವ ದೇಹದ ಅಂಗವನ್ನು ಬಳಸಿ ನೃತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿ.
- ಹಾಡನ್ನು ಹಾಕಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಂಗದ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ ನರ್ತಿಸಲು ಹೇಳಿ. (ನೀವು ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ನರ್ತಿಸಬಹುದು) ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಆಡಿಸಿ, ಕೈಗಳನ್ನು ಚಲಿಸಿ, ನಿಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕುಣಿಸಿ, ನಿಮ್ಮ ಸೊಂಟವನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿ, ಬೆರಳನ್ನು ಚಲಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿ.

ಚಟುವಟಿಕೆ 2.5 : ದೇಹದ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು ಹೇಗೆ

ವಿಧಾನ : ಹೆಸರಿಸುವಿಕೆ/ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ವಿವರಣೆ

ಸಲಕಣೆ : ದೇಹದ ಆಕಾರವಿರುವ ಬಣ್ಣದ ಚಿತ್ರಣ (ಕಳೆದ ಚಟುವಟಿಕೆಯದ್ದು)

ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ : ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿವರಿಸಿ "ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಹದ ವಿವಿಧ ಅಂಗಗಳು ಯಾವುದು ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯೋಣ"

- ಹಿಂದೆ ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚಿದ ಚಿತ್ರಣದಲ್ಲ ಒಂದೊಂದೇ ಭಾಗವನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ ಅವರ ದೇಹದಲ್ಲ ಆ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಹೇಳಿ.
- ದೇಹದ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
- ಈ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸುತ್ತೇವೆ. (ಕೈ, ಬಾಯಿ, ಕಿವಿ, ಹೊಟ್ಟೆ)
- ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆ ದೇಹದ ವಿವಿಧ ಅಂಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಿ.

ಮತ್ತೊಂದು ವಿಧಾನ : ಯಾವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ದೇಹದ ಅಂಗಗಳ ಕಾರ್ಯ ವಿವರಣೆ ನೀಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಆ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ, ಯಾವ ಅಂಗ ಈ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ : ನಾವು ಯಾವುದರಿಂದ ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ಯಾವುದರಿಂದ ತಿನ್ನುತ್ತೇವೆ? ನಾವು ಯಾವುದರಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತೇವೆ?

ದೇಹದ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸುತ್ತೇವೆ.

- ನಾವು ನಮ್ಮ ಬಾಯಿ, ತುಟಿ, ನಾಲಗೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡಲು, ತಿನ್ನಲು ಬಲೂನ್ ಊದಲು ಬಳಸುತ್ತೇವೆ.
- ನಾವು ನಮ್ಮ ಮೂಗನ್ನು ಉಸಿರಾಡಲು, ಮೂಸಲು ಬಳಸುತ್ತೇವೆ (ಅಡೆಗೆಯ ವಾಸನೆ, ಹೂವಿನ ಸುಗಂಧ)
- ನಾವು ನಮ್ಮ ಕಿವಿಯನ್ನು ಕೇಳಲು (ಸದ್ದು, ಹಾಡು, ಮಾತು) ಓಲೆಯನ್ನು ಹಾಕಲು ಬಳಸುತ್ತೇವೆ.
- ನಾವು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣನ್ನು ನೋಡಲು (ಸುಂದರವಾದುದನ್ನು ನೋಡಲು) ಬಳಸುತ್ತೇವೆ.
- ನಾವು ನಮ್ಮ ಕೈ/ತೋಳನ್ನು ನರ್ತಿಸಲು, ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು, ತಿನ್ನಲು ಬಳಸುತ್ತೇವೆ.
- ನಾವು ನಮ್ಮ ಬೆರಳುಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು, ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚಲು ಬಳಸುತ್ತೇವೆ.
- ನಾವು ನಮ್ಮ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ನಡೆಯಲು ಓಡಲು, ಮೇಲೆ ಏರಲು, ಇಳಿಯಲು ಬಳಸುತ್ತೇವೆ.
- ನಾವು ತಿನ್ನುವ ಆಹಾರ ನಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ.
- ನಾವು ನಮ್ಮ ಶಿಶ್ನ/ ಯೋನಿಯನ್ನು (ಅಥವಾ ಮಕ್ಕಳು ಈ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಬಳಸುವ ಯಾವುದಾದರೂ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ) ಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜಿಸಲು ಬಳಸುತ್ತೇವೆ
- ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಮಲ ವಿಸರ್ಜಿಸಲು ನಾವು ನಮ್ಮ ಕೆಳಭಾಗ / ಪೃಷ್ಠವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತೇವೆ

ಜೇಝವಣಕೆ 2.6 ದೇಹದ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಏನು ಮಾಡಬಹುದು.

ವಿಧಾನ : ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳ ಜೋಡಣೆ.

ಸಲಕರಣೆ : ದೇಹದ ವಿವಿಧ ಅಂಗಗಳ ಚಿತ್ರವಿರುವ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು, ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ದೇಹದ ವಿವಿಧ ಅಂಗಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತೋರುವ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು.

ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ :

- ದೇಹದ ವಿವಿಧ ಅಂಗಗಳ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಹರಡಿ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅದು ಕಾಣುವಂತಿರಲಿ.
- ವಿವಿಧ ಅಂಗಗಳ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಆ ಕ್ರಿಯೆ ಸೂಚಿಸುವ ಅಂಗಗಳ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಹೇಳಿ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಅಂಗಕ್ಕೆ ಅದರ ಕಾರ್ಯ ಸೂಚಿಸುವ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು.

3. ದೈಹಿಕ ಸುರಕ್ಷತೆ

ಉದ್ದೇಶಗಳು :

- ನಮ್ಮ ದೇಹವನ್ನು ಏಕೆ ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಯಲು.
- ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಹವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ, ಗಾಯಗೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ನೋವಾಗುವುದರಿಂದ ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು ಹೇಗೆ ಯಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಚಯಿಸುವುದು.

ಚಟುವಟಿಕೆ 3.1. ದೇಹದ ಸುರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಅರೈಕೆ

ವಿಧಾನ : ಚಿತ್ರಗಳ ಕಾರ್ಡ್ ಮೂಲಕ ವಿವರಣೆ ಮತ್ತು ಚರ್ಚೆ

ಸಲಕರಣೆ : ಚಿತ್ರಗಳು: ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶದ ಆಹಾರ ಸೇವನೆ/ಕಾಯಿಲೆಯಿಂದ ಔಷಧಿ ಸೇವನೆ, ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಭತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿರುವುದು, ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಚ್ಚನೆ ಬಟ್ಟೆ, ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವುದು, ಊಟಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಕೈತೊಳೆಯುವುದು, ಹಲ್ಲು ಉಜ್ಜುವುದು, ತಲೆ ಬಾಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ :

- ಪೀಠಿಕೆ: “ನಾವು ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದಾಗ ಏನಾಗುತ್ತದೆ? (ಮಕ್ಕಳು ನೋವು, ಗಾಯಗಳಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ). ನಾವು ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದಾಗ ನೋವಾದಾಗ ನಾವು ಸುರಕ್ಷಿತರಲ್ಲ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ.. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಮಗೆ ಭಯವಾಗಿ ಅಳು ಬರುತ್ತದೆ. ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರುವುದೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಹಕ್ಕೆ ನೋವು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿರುವುದು. ಸುರಕ್ಷಿತತಾ ನಿಯಮವನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಪಾಲಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ದಿನವೂ ನಮ್ಮ ದೇಹಕ್ಕೆ ಆಗುವ ತೊಂದರೆಯಿಂದ ನೋವಿನಿಂದ ನಾವು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆಗ ನಮಗೆ ಅಳು ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಭಯವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಖುಷಿಯಾಗಿ ಆಟವಾಡಬಹುದು.
- ಈ ನಮ್ಮ ದೇಹವನ್ನು ಹೇಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿಯೋಣ.
- ಒಂದೊಂದೇ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಮೇಲೆ ಹಿಡಿದು
 - ಈ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಏನು ಕಾಣುತ್ತದೆ?
 - ಮಗು ಈ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ?
- ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ಹೇಗೆ ಮತ್ತು ಏಕೆ ನಮ್ಮ ದೇಹದ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.

- ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ ಸೇವನೆಯಿಂದ ದೇಹ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಗಟ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಓಡಬಹುದು ಆಟ ಆಡಬಹುದು.
- ಔಷಧಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ನಾವು ಮೊದಲಿನಂತಾಗಿ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಆಟವಾಡಬಹುದು.
- ಭತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಶೀತ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಆರೋಗ್ಯ ಕೆಡುವುದಿಲ್ಲ.
- ದೇಹವನ್ನು ಬೆಚ್ಚಗಿಡಲು ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಚ್ಚನೆಯ ಉಡುಪು ಧರಿಸುತ್ತೇವೆ.
- ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ದೇಹವನ್ನು ಶುಚಿಯಾಗಿಡುತ್ತೇವೆ. ದೇಹ ಶುಚಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಾಯಿಲೆ ಬೀಳುತ್ತೇವೆ.
- ಹುಳುಕು ಹಲ್ಲು ಬಾರದಿರಲು, ಹಲ್ಲು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರಲು ಹಲ್ಲು ಉಜ್ಜುತ್ತೇವೆ.
- ತಲೆ ಬಾಚಿ ಕೂದಲಿನ ಆರೈಕೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಶುಚಿಯಾಗಿದ್ದು ಆರೋಗ್ಯ ಕಾಪಾಡುತ್ತೇವೆ.

- ನಮ್ಮ ದೇಹದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತೆವು ಎಂದು ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ವಿಷದಪಡಿಸಿ, ದೇಹ/ವಿವಿಧ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯ ಕೆಡುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾದಾಗ ದೇಹದ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಬಳಸಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಸುರಕ್ಷಿತರಾಗಿರಬೇಕು.

ಚಟುವಟಿಕೆ 3.2. ಸಾಮಾನ್ಯ ಸುರಕ್ಷತೆ

ವಿಧಾನ : ಚಿತ್ರವಿರುವ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಚರ್ಚೆ

ಸಲಕರಣೆ : ಚಿತ್ರವಿವರಣೆ : ರಸ್ತೆ ಸುರಕ್ಷೆ, ಅಗ್ನಿ ಸುರಕ್ಷೆ, ಅಡುಗೆಮನೆ ಸುರಕ್ಷತೆ ಕಿಟಕಿ/ಬಾಗಿಲು ಬೀಗಗಳ ಕುರಿತು.

ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ:

- ಮಕ್ಕಳನ್ನು ವೃತ್ತಾಕಾರವಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಹೇಳಿ.
- ಒಂದೊಂದೇ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಈ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿ
 - ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ?
 - ಅವನಿಗೆ/ಅವಳಿಗೆ ನೋವಾಗುತ್ತದೆಯೇ?
 - ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿದೆಯೇ? (ಅವರಿಗೆ ನೋವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯೇ ಅಲ್ಲವೇ?)
 - ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದು ಸುರಕ್ಷಿತವೇ?
 - ವಿದ್ಯುತ್ ಸಲಕರಣೆ/ವಯರ್‌ಗಳೊಡನೆ ಆಟವಾಡಬಹುದೇ?
 - ಬಾವಿಯ ಬಳಿ ಹೋಗಬಹುದೇ?
 - ಅತ್ತ ಇತ್ತ ನೋಡದೆ ರಸ್ತೆ ದಾಟುವುದು ಸುರಕ್ಷಿತವೇ?
 - ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಆಡವಾಡುವುದು?
 - ಆಟಕೆಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಎಸೆಯುವುದು?
 - ಚೂಪಾದ ವಸ್ತುಗಳೊಡನೆ ಆಡುವುದು.
 - ರಾತ್ರಿವೇಳೆ ಬಾಗಿಲು ಭದ್ರಗೊಳಿಸುವುದು.
 - ಯಾರೆಂದು ಕೇಳದೆ ಬಾಗಿಲು ತೆರುವುದು.
 - ನಾಯಿಯ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಕೈ ಇಡುವುದು.

ಸುರಕ್ಷತಾ ನಿಯಮಗಳು : ನಾವು ಏನು ಮಾಡಬಾರದು.

- ಬೆಂಕಿ ಮುಟ್ಟಬಾರದು, ನಮಗೆ ನೋವಾಗಿ ಕೈಸುಡುತ್ತದೆ.
- ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಲಕರಣೆ ಮುಟ್ಟಬಾರದು ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಶಾಕ್ ಹೊಡೆಯುತ್ತದೆ.
- ಹಳ್ಳಿ ಬಾವಿಗಳ ಬಳಿ ಹೋಗಬಾರದು ಹೋಗಿ ಬಿದ್ದರೆ ತೊಂದರೆ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ.
- ರಸ್ತೆದಾಟುವಾಗ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಇರಬೇಕು. ಅತ್ತ ಇತ್ತ ನೋಡದಿದ್ದರೆ ಗಾಯಗಳಾಗುತ್ತದೆ.
- ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಆಟವಾಡಬಾರದು ಗಾಡಿಗಳು ಗುದ್ದಿ ಪೆಟ್ಟು ತಗಲುತ್ತದೆ.
- ನಮ್ಮ ಆಟಕೆಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಇರಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಎಡವಿ ಬೀಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ.
- ಚಾಕು, ಬ್ಲೇಡ್‌ಗಳ ಜೊತೆ ಆಟವಾಡಬಾರದು. ಆದಿದರೆ ಕೈ/ಬೆರಳು ಕತ್ತರಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ.
- ಮನೆ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ ಹಾಕಬೇಕು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಳ್ಳತನ ಆಗುತ್ತದೆ.
- ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಾಗಿಲು ಬಡಿದರೆ ಯಾರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯಬೇಕು ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅವರು ಮನೆಯನ್ನು ದೋಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

- ಹೀಗೆ ಹಲವು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು/ಅದು ಸುರಕ್ಷಿತವಲ್ಲ.
- ಹೀಗೆ ಹಲವು ಸುರಕ್ಷತಾ ಕ್ರಮ ಪಾಲಿಸದಿದ್ದರೆ ನೋವಾಗುವುದೆಂದು ತಿಳಿಸಿ.

ಚಟುವಟಿಕೆ 3.3 ಸುರಕ್ಷಿತ ಕ್ರಿಯೆ

ವಿಧಾನ : ಚಿತ್ರ ವಿವರಣೆ ಮತ್ತು ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚುವಿಕೆ

ಸಲಕರಣೆ : ಬಣ್ಣ ತುಂಬಲು ಸುರಕ್ಷತಾ ಕ್ರಿಯೆ ತೋರಿಸುವ ಚಿತ್ರಗಳು

ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ :

- ಇಂದು ಹಲವು ಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ಬಣ್ಣ ತುಂಬುವ ಮೂಲಕ ಹೇಗೆ ನಾವು ನೋವಾಗದೆ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಇರಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ
- ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಂದು ಚಿತ್ರ ನೀಡಿ ಆ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ ಹೇಗೆ ಇದು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ.
- ಬಣ್ಣ ತುಂಬಲು ಹೇಳಿ.
- ನಂತರ ಪುನಃ ಸುರಕ್ಷಿತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ.
- ಪ್ರತಿ ಚಿತ್ರದೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ (ಎಲ್ಲ ಚಿತ್ರಗಳೂ ಒಂದೇ ಬಾರಿ ವಿವರಿಸಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ ಕ್ರಮೇಣ ಕಲಿಸಬಹುದು)

4. ಖಾಸಗಿತನ ಮತ್ತು ಮಿತಿ

ಉದ್ದೇಶಗಳು :

- ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿತನವನ್ನು ಅರಿಯುವುದು. ಅವರಿಗೆ ಪರಿಚಿತವಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಅವರೊಡನೆ ಒಡನಾಟಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದು.
- ಖಾಸಗಿತನ ಮತ್ತು ಮಿತಿ ಸಂಬಂಧಗಳ ಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು.

ಚಟುವಟಿಕೆ 4.1 ಖಾಸಗಿತನದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

ವಿಧಾನ : ಚಿತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ನಿರೂಪಣೆ :

ಸಲಕರಣೆ : 2 ಸೆಟ್ ಚಿತ್ರಗಳ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು :

1) ನಿತ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿರುವ ಚಿತ್ರ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು, ಮಕ್ಕಳು ಮಾಡುವ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು : ತಿನ್ನುವುದು ಮಲಗುವುದು, ಹಲ್ಲು ತಿಕ್ಕುವುದು, ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವುದು, ತಲೆ ಬಾಚುವುದು, ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕುವುದು, ಬಟ್ಟೆ ಬಿಚ್ಚುವುದು, ಮೂತ್ರವಿಸರ್ಜನೆ, ಹಾಡುವುದು, ನೃತ್ಯ ಓದುವುದು, ಆಡವಾಡುವುದು.

2) ನಿತ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಒಡನಾಟವಿರುವ ಅಮ್ಮ/ಅಪ್ಪ/ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹೆಂಗಸರು/ಗಂಡಸು ಇವುಗಳು.

ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ :

- ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಿ, ನಿತ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಹಲವು ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುತ್ತೇವೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ ತಿನ್ನುವುದು ಮಲಗುವುದು, ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವುದು, ಆಡವಾಡುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ. ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಯಾರ ಮುಂದಾದರೂ, ಯಾರ ಸಹಾಯದಿಂದಲಾದರೂ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ. (ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಆಡವಾಡುವುದು/ಓದುವುದು)
- ಕೆಲವು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಸಹಾಯ ಪಡೆದು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಅಲ್ಲ. ಯಾರ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಯಾವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಮೂಲಕ ತಿಳಿದು ನಮ್ಮನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ.
- ಎಲ್ಲ ಒಡನಾಟದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಹರಡೋಣ, ಮಕ್ಕಳು ಆ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡುವಂತಿರಲಿ.
- ಆ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗುರುತಿಸಲು ಹೇಳಿ. (ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಚಿತರು) ಮತ್ತಾರಾದರು ಉಳಿದಿದ್ದರೆ, ಉಳಿದವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬರೆಯಲು ಹೇಳಿ, ಕಾರ್ಡ್‌ನ್ನು ಸೇರಿಸಿ.
- ಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು. (ಅವರೊಡನೆ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದು).
- ಈಗ ನಿತ್ಯ ನಡೆಸುವ ಕ್ರಿಯೆಯ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ.
- ಈಗ ಇಲ್ಲೇನು ನೋಡುವಿರಿ? (ಯಾವ ಕ್ರಿಯೆ ಅಲ್ಲ ನಡೆಯುತ್ತದೆ)

- ಈ ಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಯುವಾಗ ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ಇರುವವರು ಯಾರು (ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಅವರ ಮುಂದೆ ಹಿಡುವುದು) ಈ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮಾಡೋಣವೆ ಎಲ್ಲರೊಡನೆಯೋ ಅಥವಾ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಜೊತೆಗೋ?
- ಇದು ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿ ಅಥವಾ ಸರಿ ಅಲ್ಲ. (ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮಗುವು ತನ್ನ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಮುಂದೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಬಾರದೆಂದರೆ ಏಕೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಕೇಳಿ)
- ಚರ್ಚೆಯ ಸಾರಾಂಶ.
- ದಿನ ನಿತ್ಯವೂ ಹಲವು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಹಲ್ಲುಜ್ಜುವುದು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅಪರಿಚಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮುಂದೆ ಇದನ್ನು ಮಾಡಲು ಒಪ್ಪದಿರಬಹುದು.
- ನಿಮಗೆ ಪರಿಚಿತವಿರುವ, ಹತ್ತಿರದ ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿರಬಹುದು. ಆದರೂ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವುದು/ಬಟ್ಟೆ ಬದಲಿಸುವುದು ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲರ ಮುಂದೆಯೂ ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
- ಇದು ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಕೆಲವು ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಖಾಸಗಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ/ತಾಯಿಯ ಸಹಾಯ/ಅಜ್ಜಿಯ ಸಹಾಯ/ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಹಾಯಕರು, ಯಾರ ಮುಂದೆಯಾದರೂ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಲು ಸಂಕೋಚವೂ/ಅಸಹಜವೂ ಎನಿಸುತ್ತದೆ.
- ತಾಯಿ/ಅಜ್ಜಿ/ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲ ಸಹಾಯಕರಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯಾರಾದರೂ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವುದು, ಬಟ್ಟೆ ಬದಲಿಸಲು ಹೇಳಿದರೆ ಎರಡು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿ.
 - 1) ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಿ.
 - 2) ತಾಯಿ/ಅಜ್ಜಿ ಮತ್ತಾರಿಗಾದರೂ ನಂಬಕೆಯುಳ್ಳವರಿಗೆ ತಕ್ಷಣ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಿ.

ಚಟುವಟಿಕೆ 4.2 ತ್ರಿಕೋನ ಮಿತಿ

ವಿಧಾನ : ಆಟ

ಸಲಕರಣೆಗಳು: ನೀಮೆ ಸುಣ್ಣ ಮತ್ತು ವಿಶಾಲವಾದ ಆಟದ ಸ್ಥಳ

ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ :

- ಈಗ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ನಾವು ಈಗ ತ್ರಿಕೋನ ಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಈ ಆಟಗಳ ಮೂಲಕ ಮೋಜಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಯೋಣ.
- ನಾನು ಈಗ ತ್ರಿಕೋನವೊಂದನ್ನು ಬಿಡಿಸುತ್ತೇನೆ, ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಅವರೊಳಗೆ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳಿ.
- ನೀಮೆಸುಣ್ಣ ಬಳಸಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತ್ರಿಕೋನ ಬಿಡಿಸಿ.
- ಮಕ್ಕಳು ತ್ರಿಕೋನದೊಳಗೆ ನಿಂತಾದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ. “ಇದು ನಿಮ್ಮ ಖಾಸಗಿ ಸ್ಥಳ, ನೀವು ಅದರೊಳಗೆ ನಿಂತಿದ್ದರೆ ಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಥಳ. ನಿಮ್ಮ ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆಯಾರೂ ಬರಬಾರದು.
- ನಾನು ನಿಮಗೆ ಸೂಚನೆ ನೀಡುವೆ “ಸುರಕ್ಷಿತ” ಎಂದಾಗ ತ್ರಿಕೋನದೊಳಗೆ, ‘ಅಸುರಕ್ಷಿತ’ ಎಂದಾಗ ತ್ರಿಕೋನದ ಹೊರಗೂ ನೆಗೆಯಬೇಕು.

- 10-15 ಬಾರಿ ಈ ರೀತಿಯ ಸೂಚನೆ ನೀಡಿಸಿ ಆಡಿಸಿ.
- ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ 'ನೀವು ಜನಿಸಿ ಬಂದಾಗ, ಎಲ್ಲರಂತೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಇರಿಸಿದರು. ಜನರಿಗೆ ಅವರವರಿಗೆ ಸುರಕ್ಷತೆ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ. ನೀವು ಹೇಳಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ತ್ರಿಕೋನದಲ್ಲ ನಿಂತಿರಲ್ಲ. ಹಾಗೆ, ಮಿತಿ ಎಂದರೆ ಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸುವಾಗ ಇರುವ ಹೊರಗೆರೆಯಂತೆ, ನೀವು ನಿಮ್ಮ ತ್ರಿಕೋನದಲ್ಲ ನಿಂತಂತೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸಿ.
- ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಈ ಮಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿ, ಖಾಸಗಿ ಸುರಕ್ಷತೆ ಹೇಗೆ ಮತ್ತು ಅವನು ಅರಿವಿಗೆ ಬಂದು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಸಿ.
- ಮತ್ತೊಂದು ವಿಧಾನ : ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಇರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಹಸಿರಿನ ತ್ರಿಕೋನವನ್ನು ನೀಡಿ ಸುರಕ್ಷಿತ ಎಂದಾಗ ಹಸಿರಿನ, ಅಸುರಕ್ಷಿತ ಎಂದಾಗ ಕೆಂಪು ತ್ರಿಕೋನವನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಹೇಳಿ.

ಚಟುವಟಿಕೆ 4.3 ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ತ್ರಿಕೋನ

ವಿಧಾನ : ಕಲೆ/ಹಾಳೆ ಮತ್ತು ಪೆನ್ಸಿಲ್‌ಗಳು.

ಸಲಕರಣೆ : ಮಕ್ಕಳಿಗೆ 2 ಚಿತ್ರದ ನಕಲು ಪ್ರತಿಗಳು.

ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ :

- ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೀಗೆ ವಿವರಣೆ ನೀಡಿ.
 - ಹಿಂದಿನ ಆಟದಲ್ಲ ಮಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡವು. ತ್ರಿಕೋನ ಹೇಗೆ ನಮಗೆ ಸುರಕ್ಷತೆಯ ಮಿತಿಯಾದವು.
 - ಈಗ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸುರಕ್ಷಿತ ಮಿತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯೋಣಾ. ಈ ಮೂಲಕ ನೀವು ನಿಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ತ್ರಿಕೋನದ ಪರಿ ಮೀರಲೂಬಹುದು.
- ಮೊದಲನೆ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಲು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳಿ ಅಲ್ಲ ಏನು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿ-ಅಲ್ಲನ ತ್ರಿಕೋನದ ಮೂರು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ. ದೇಹದ ಯಾವ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲ ಗುರುತಿಸಿ (ಎದೆ/ಮೊಲೆ ತೊಟ್ಟು ಮತ್ತು ಯೋನಿ/ಶಿಶ್ನ)
- ಚಿತ್ರ ಒಂದರಲ್ಲ ಬಿಂದುಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ, ತ್ರಿಕೋನದೊಳಗಿನ್ನು ನೇರಿಸಿ ಮಕ್ಕಳ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ.
- ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಎರಡನೇ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಲು ಹೇಳಿ ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚಲು ಹೇಳಿ
- ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಖಾಸಗಿ ತ್ರಿಕೋನ ಎಲ್ಲದೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲು ಹೇಳಿ
- ಇದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ:
 - ಸುರಕ್ಷತಾ ತ್ರಿಕೋನ ಎಂದರೇನು?
 - ಯಾರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಯಾವಾಗ ಮುಟ್ಟಬಹುದು?
 - ಯಾರು ಆ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ?

- ಸಾರಾಂಶ

- ಖಾಸಗಿ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಯಾರೂ ಮುಟ್ಟಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ/ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಂತರ ಅವರಿಗೆ ನೋವು ಮತ್ತು ಅಸಹಜತೆ ತರುತ್ತದೆ.
- ಕೇವಲ ತಾಯಿ/ಅಜ್ಜಿ/ಪಾಲಕರು ಮಾತ್ರ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವಾಗ/ಬಟ್ಟೆ ಬದಲಿಸುವಾಗ ಖಾಸಗಿ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಬಹುದು/ಆಗ ಮಾತ್ರ ಆ ಮಿತಿಯನ್ನು ಮುರಿಯಬಹುದು-ಸಹಾಯ ಪಡೆಯಬಹುದು.
- ತಾಯಿ/ಅಜ್ಜಿ/ಪಾಲಕರನು ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತಾರಾದರೂ ಖಾಸಗಿ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಅವರು ಮಿತಿ ಮೀರಿದಂತೆ ತಕ್ಷಣ ನೀವು ಆ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಾಯಿ/ಪಾಲಕರಿಗೆ ನೀವು ನಂಬುವವರಿಗೆ ತಿಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- ವೈದ್ಯರು (ಪುರುಷ ಅಥವಾ ಹೆಣ್ಣು) ತಪಾಸಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಸರಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ಪೋಷಕರು/ಪಾಲಕರ ಮುಂದೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ಬದಲಿ ಚಟುವಟಿಕೆ :

ವಿಧಾನ : ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಅರಿಯಲು ಪೇಪರ್ ಕಟ್-ಔಟ್ ಬಳಸುವುದು.

ಸಲಕರಣೆ : ಕೆಂಪು ತ್ರಿಕೋನದ ಪೇಪರ್ ಕಟ್‌ಔಟ್‌ಗಳು ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ್ದು ಮಕ್ಕಳು ಅದನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ :

- ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಿ :

- ಹಳೆಯ ಹಿಂದಿನ ತ್ರಿಕೋನ ಮಿತಿಯ ಆಟದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿ.
- ಈಗ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಟಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣಾ ತ್ರಿಕೋನ ಮಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಹದ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಅರಿಯೋಣಾ.
- ನಮ್ಮ ದೇಹದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಯಾರೂ ಮುಟ್ಟಲಾಗದು (ತಾಯಿ/ಅಜ್ಜಿಯಾದರು ಸ್ನಾನ ಮತ್ತು ಬಟ್ಟೆ ಬದಲಿಸುವಾಗ ಮಾತ್ರ)
- ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ತ್ರಿಕೋನವನ್ನು ಈ ದೇಹದ ಅಂಗಗಳ ಮೇಲೆ ಇಡಲು ಹೇಳಿ.
- ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ತ್ರಿಕೋನಗಳು ಒಂದಾದ ಮೇಲೊಂದರಂತೆ ತುಳಿ, ಎದೆ, ಶಿಶ್ನ/ಯೋನಿ (ಮಕ್ಕಳ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಬಳಸಿ) ಮತ್ತು ಪೃಷ್ಠದ ಮೇಲೆ ಇಡಲು ಹೇಳಿ.
- ಮಕ್ಕಳ ಕುರಿತು ಪುನರುಚ್ಚರಿಸಿ.
 - ಯಾರು ಯಾವಾಗ ಆ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಬಹುದು?
 - ಯಾರು ಆ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಲಾಗದು?
 - ಒಂದು ವೇಳೆ ಆ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು?
- ಸಾರಾಂಶ :
 - ಯಾರೂ ಖಾಸಗಿ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟುವಂತಿಲ್ಲ, ನೋವು ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಅಸಹಜ ಎನಿಸುವಂತೆ ಆಗಬಾರದು.

- ನಾವು ಯಾರ ದೇಹದ ಆ ಭಾಗಗಳನ್ನೂ ಸ್ಪರ್ಶಿಸುವಂತಿಲ್ಲ-ಮತ್ತಾರೂ ಮುಟ್ಟುವಂತಿಲ್ಲ.
- ಕೇವಲ ತಾಯಿ/ಅಜ್ಜಿ ಪಾಲಕರು ಮಾತ್ರ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವ ಬಟ್ಟೆ ಬದಲಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಯಾವುದೇ ನೋವು, ಅಸಹಜತೆ ಎನಿಸಬಾರದು.
- ವೈದ್ಯರು ಆರೋಗ್ಯ ಸರಿ ಇಲ್ಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಪಾಸಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ತ್ರಿಕೋನದ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಪೋಷಕರು/ಪಾಲಕರ ಮುಂದೆ ಮುಟ್ಟಬೇಕು.
- ತಾಯಿ/ಅಜ್ಜಿ/ಪಾಲಕರಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರಾದರೂ ಮುಟ್ಟಿದರೆ ತ್ರಿಕೋನದ ಮಿತಿ ಮೀರಿದರೆ ನೀವು ನಂಚಕಸ್ಥರ ಬಳಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

5. ಜನರ ಸುರಕ್ಷತೆ

ಉದ್ದೇಶ

- ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಪರಿಚಿತರಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ಕಲಿಸುವುದು.
- ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪರಿಚಿತರೂ ನಮಗೆ ಹೇಗೆ ನೋವು ತರಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದು.
- ಸುರಕ್ಷಿತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮಿತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದು.

ಚಟುವಟಿಕೆ 5.1 ಅಪರಿಚಿತರಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು

ವಿಧಾನ : ಕತೆ ಹೇಳುವುದು ಮತ್ತು ಚರ್ಚೆ

ಸಲಕರಣೆ : “ಸೋಮು ಅಪರಿಚಿತರಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮರೆತಾಗ.”

ವಿಷಯ ಪರಿಚಯ : “ನಾವು ದೇಹವನ್ನು ಅಗ್ನಿ, ವಿದ್ಯುತ್, ಉಪಕರಣಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆವು. ಈಗ ಇನ್ನೂ ಭಿನ್ನವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆ. ಕೆಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಹೇಗೆ, ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲ ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಅವರನ್ನು ನಂಬಬೇಕು ಏಕೆಂದರೆ ಅವರಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ನೋವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಲಿ/ಮತ್ತಾರಿಗಾಗಲಿ ಭಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಳ್ಳೆಯವರೇ? ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ನಂಬಬಹುದೇ? (ಮಕ್ಕಳು ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ). ಹಾಗಾದರೆ ಕೆಲವರು ಒಳ್ಳೆಯವರು ಹಾಗೂ ಕೆಲವರನ್ನು ನಂಬಲಾಗದು ಏಕೆಂದರೆ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಚಿಂತೆಗೆ ಗುರಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂದು ನಾವು ಅಂತಹ ಅಸುರಕ್ಷಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ನಂಬಲರ್ಹವಲ್ಲದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ದೂರ ಇದ್ದು ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆ.

ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ :

- ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ : “ಕೆಲವು ಜನರನ್ನು ನಾವು ನಿತ್ಯವೂ ಭೇಟಿಯಾಗುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಪಾಲಕರು, ನಮ್ಮೊಡನೆ ಆಡುವರು ಇವರೆಲ್ಲರು ಪರಿಚಿತರು.
- ಯಾರೆಲ್ಲ ಪರಿಚಿತರು? ಈಗ ನಮಗೆ ಅಪರಿಚಿತರಾದವರಿಂದ ಸುರಕ್ಷಿತವೂ ಇರುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯೋಣಾ.
- “ಸೋಮು ಅಪರಿಚಿತರಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮರೆತಾಗ” ಈ ಕತೆಯನ್ನು ಚಿತ್ರದೊಂದಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿ.
- ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ :
 - ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಲಕನ ಹೆಸರೇನು?
 - ಸೋಮು ಯಾರೊಡನೆ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದ?
 - ಅವನ ಮನೆ ಎಲ್ಲತ್ತು?
 - ಸೋಮುವಿನ ಆಪ್ತಗಳೆ ಯಾರು? ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.
 - ಸೋಮು ಮತ್ತು ಟಾಮಿ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲ ಆಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಯಾರು ಬಂದರು? ಅವರಿಗೆ ಬಂದವರು ಪರಿಚಿತರೇ?
 - ಆ ಮನುಷ್ಯ ಸೋಮುವಿಗೆ ಏನು ಹೇಳಿದನು?

- ಸೋಮು ಏನು ಹೇಳಿದನು?
- ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಛಾಮಿ ಏನನ್ನು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದ?
- ಸೋಮುವನ್ನು ಅಪರಿಚಿತ ಎಲ್ಲಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದು? ಅಲ್ಲ ಏನಾಯಿತು?
- ಯಾವುದೇ ಅಪರಿಚಿತ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ಯಾಗ ಸೋಮುವಿಗೆ ಏನು ಅನಿಸಿತು?
- ಮುಂದೆ ಏನಾಯಿತು?
- ಸೋಮು ಅಪರಿಚಿತರೊಡನೆ ಸುಶಿಕ್ಷಿತವಾಗುವುದನ್ನು ಮರೆತಾಗ ಏನಾಯಿತು? ಅಪರಿಚಿತರಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆ?
- ಕತೆಯ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಹೇಳಿ.
- ಅಪರಿಚಿತರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಬಾರದು ಸಿಹಿ/ಆಟಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಾರದು. ಎಷ್ಟೇ ಆ ವಸ್ತುವಿನ ಬಗೆಗೆ ಆಸೆ ಮೂಡಿದರೂ ನಮಗೆ ಅದು ಪರಿಚಿತವಲ್ಲ ಅದು ಒಳತೋ ಕಡುಕೋ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ, ನಂಬಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ ತಿಳಿಯದು.
- ಹಾಗೆಯೇ ಅಪರಿಚಿತರೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಬಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಪರಿಚಿತರಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಅವರು ಎಲ್ಲಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವರೋ ತಿಳಿಯದು.

“ಸೋಮು” ಅಪರಿಚಿತರಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮರೆತಾಗ

ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೋಮು ಎಂಬ ಬಾಲಕನಿದ್ದ. ಆತ ತನ್ನ ಪೋಷಕರು ಮತ್ತು ನಾಯಿ ಛಾಮಿಯೊಂದಿಗೆ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ. ಸೋಮುವಿನ ಮನೆಯ ಬೀದಿ ಜನರಿಂದ ತುಂಬಿತ್ತು. ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಾನವನವೂ ಇತ್ತು. ಛಾಮಿ ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ನುಣುಪಾದ ಕೂದಲೂ ಹೊಳಪುಗಣ್ಣಿನ ನಾಯಿ. ಆ ನಾಯಿ ಬಹು ಸ್ನೇಹಮಯಿ, ತನ್ನ ಪಾಲಕ ಸೋಮುವಿನಿಂದ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಪಡೆದಿತ್ತು.

ಸೋಮು ಮತ್ತು ಛಾಮಿ ಇಬ್ಬರೂ ಆತ್ಮೀಯ ಸ್ನೇಹಿತರು, ಚೆಂಡಾಟ, ಕಣ್ಣುಬಿಡು, ಒಗ್ಗೂಡಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸೋಮು ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ, ಐಸ್‌ಕ್ರೀಮ್‌ಗಳನ್ನು ಛಾಮಿಯ ಜೊತೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಛಾಮಿ ಶಾಲೆಗೆ ಸೋಮುವನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಒಂದು ದಿನ ಸೋಮು ಮತ್ತು ಛಾಮಿ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸೋಮುವಿನೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡತೊಡಗಿದ. “ಆಹಾ, ಸುಂದರವಾದ ಆಟದ ಚೆಂಡು, ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆ ಆಡಲಿ?” ಎಂದು ಸೋಮುವಿಗೆ ಕೇಳಿದ. ಸೋಮು ನಕ್ಕು ಅವರೊಡನೆ ಆಟವಾಡಲು ಒಪ್ಪಿದ.

ಛಾಮಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು, ಸೋಮು ಈ ಅಪರಿಚಿತನೊಂದಿಗೆ ಏಕೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅಮ್ಮ ಅಪರಿಚಿತರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ ನುಡಿ ಮರೆತನೆ? ಹೀಗೆ ಅಪರಿಚಿತರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಬಾರದಲ್ಲವೇ? ಅದು ಸುರಕ್ಷಿತವಲ್ಲ ಎಂದು ಅಮ್ಮ ಹೇಳಿದ್ದು ನೆನಪಾಯಿತು.

ಕೆಲವು ಕ್ಷಣಗಳ ನಂತರ ಆಟಕ್ಕೆ ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹಾಗೆ ಐಸ್‌ಕ್ರೀಂ ತಿಂದುಕೊಂಡು ಬರೋಣ ಎಂದು ಕರೆದ. ಸೋಮು ಅಪರಿಚಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಛಾಮಿ ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತನಾದ. ಅವರನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ. ಆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಛಾಮಿ ಹಿಂದೆ ಬರುತ್ತಿರುವುದು ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಸೋಮು ಆಟಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಐಸ್‌ಕ್ರೀಂಗಾಗಿ ಕಾತರನಾಗಿದ್ದ.

ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ ಸೋಮುವಿಗೆ ತಾವು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲ ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅರಿವಾಯಿತು, ಅಲ್ಲ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಗುರುತಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಸೋಮು “ಇಲ್ಲ ಯಾವುದೇ ಆಟಕ್ಕೆ ಅಂಗಡಿ ಅಥವಾ ಐಸ್‌ಕ್ರೀಂ ಅಂಗಡಿ ಇಲ್ಲ” ಎಂದು ಅನುಮಾನದಿಂದ ಹೇಳಿದ. ಅಪರಿಚಿತ ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಸೋಮು ಹೆದರಿ ನಡುಗಿದ. ಅವರು ಎಲ್ಲಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು? ಆ ಮನುಷ್ಯ ಎಲ್ಲಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ?

ಕಡೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ಪಾಳು ಬಂಗಲೆಯ ಕಡೆ ಹೋದ. ಸೋಮುವಿಗೆ ಹೊರಗೆ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಹೇಳಿದ. ಈಗ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮಾತನಾಡುವ ಧಾಟಿಯೇ ಬದಲಾಗಿತ್ತು. ಹಿಂದೆ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದಂತೆ ಎನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸೋಮು ಹೊರಗೆ ಕುಳಿತು ಅಳತೊಡಗಿದ.

“ನಾನು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಅಮ್ಮ ಅಪ್ಪನನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ನಾನು ಈ ಅಪರಿಚಿತ ವ್ಯಕ್ತಿ ಜೊತೆ ಅಪರಿಚಿತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಳೆದು ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೆದರಿ ಅಳತೊಡಗಿದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲ ಛಾಮಿ ಅಲ್ಲಗೆ ಬಂತು, ಸೋಮು ಅಳುತ್ತಾ ಅದನ್ನು ಅಪ್ಪಿದ. ಹೋ ಛಾಮಿ ನೀನಿಲ್ಲರುವುದು ನನಗೆ ಸಂತಸ ತಂದಿದೆ.

ಛಾಮಿ ಸೋಮುವಿನ ಅಂಗಿಯನ್ನು ಁಳೆಯಿತು. “ಹೋ ನಿನಗೆ ಮನೆಯ ದಾರಿ ಗೂತ್ತೇ? ನಡಿ ಹೂರಡೂಣಾ, ಛಾಮಿ, ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಬರುವ ಮುನ್ನ ಓಡೂಣ” ಁಂದು ಸೂಮು ಹೇಳಿದನು. ಸೂಮು, ಛಾಮಿ ಓಡಿ ಮನೆ ಸೇರಿದರು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲ ಸೂಮುವಿನ ಹೂೂಷಕರು ಚಿಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. “ಁಲ್ಲ ಇದ್ದೆ?” ತಾಯಿ ಕೇಳಿದಳು. ಸೂಮು ನಡೆದ ಘಟನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದನು. ಅಪರಿಚಿತನೂಂದಿಗೆ ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಕಳೆದ ಯಾತನೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದನು.

“ಹಾಗಾದರೆ ಅಪರಿಚಿತರೂಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಬಾರದೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆತೆಯಾ? ಆಟಕೆ, ಸಿಹಿ ತಿಂಡಿ ಏನೇ ಕೂಟ್ಟರೂ/ಕೂಡುತ್ತೇನೆಂದರೂ ಹೂೂಗಬಾರದೆಂದು ಹೇಳರಲ್ಲವೇ?” ಅಪ್ಪ ಕೇಳಿದರು. ಸೂಮು ಬೇಸರದಿಂದ ಹೂದು ಁಂದ, ಆದರೆ ಛಾಮಿ ಁಲ್ಲ ನಿಯಮವನ್ನು ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೂಂಡಿದ್ದ, ಅದಕ್ಕೆ ಅವನು ನನ್ನ ಹಿಂದೆ ಬಂದು, ನನಗಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಅನಾಹುತ/ನೂೂವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದ.

ಬುದ್ಧಿವಂತ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಮುದ್ದಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಸ್ತುಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಅದಾದ ನಂತರ ಸೂಮು 3 ಸುರಕ್ಷತಾ ನಿಯಮವನ್ನು ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೂಂಡಿದ್ದ.

- ಅಪರಿಚಿತರೂಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡದಿರಿ.
- ಅವರೂಂದಿಗೆಁಲ್ಲಯೂ ಹೂೂಗದಿರಿ.
- ಸಿಹಿ/ಆಟಕೆಯನ್ನು ಬಯಸದಿರಿ.

ಛಾಮಿ ನಿಯಮವನ್ನು ನೆನಪಿಟ್ಟು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಸೂಮು ಅಪರಿಚಿತನಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ.

ಚಟುವಟಿಕೆ 5.2 ಪರಿಚಿತರು ನಮಗೆ ಹೇಗೆ ನೂೂವುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ವಿಧಾನ : ಕಥೆ ಹೇಳುವುದು ಮತ್ತು ಚರ್ಚೆ

ಸಲಕರಣೆ : ಛಾಮಿಯ ಹೂೂಸ ನೆರೆಯವನು

ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ :

- ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳಿ ನಾವು ಇಂದು ಜನರ ಸುರಕ್ಷತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸೂೂಣಾ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಯಾರಾದರೂ ನಮಗೆ ನೂೂವು ಉಂಟು ಮಾಡಿದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು.
- ‘ಛಾಮಿಯ ಹೂೂಸ ನೆರೆಯವನು’ ಕತೆ ಹೇಳಿ-ಚಿತ್ರ ತೂೂರಿಸಿ ನಿರೂಪಿಸಿ.
 - ಸೂೂಮುವಿನ ತಂದೆ ಒಂದು ದಿನ ಯಾವ ಕುತೂೂಹಲದ ಸುದ್ದಿ ಹೇಳಿದರು?
 - ಸೂೂಮುವಿನ ಮನೆಯ ಪಕ್ಕ ಯಾರು ಬಂದರು?
 - ಁರಡು ಕುಟುಂಬದವರು ಸ್ನೇಹಿತರಾದರೆ? ಅದು ಹೇಗೆ?
 - ಯಾರು ಸಂತೂೂಷವಾಗಿರಲ್ಲ ? ಏಕೆ
 - ಬೂೂೂೂ ಆರಂಭದಲ್ಲ ಛಾಮಿಯ ಜೂೂತೆ ಚನ್ನಾಗಿದ್ದನೆ? ಅದು ಹೇಗೆ?
 - ಛಾಮಿಗೆ ಬೂೂೂೂೂನ ಸ್ನೇಹದ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಮಾಧಾನ ಮೂೂಡಿದ್ಯಾಕೆ?
 - ಬೂೂೂೂೂನ ನಡವಳಿಕೆ ಛಾಮಿಗೆ ಏನು ಅನಿಸಿತು.
 - ಛಾಮಿಯ ತಿಂಡಿ ಏನಾಗಿತ್ತು? ಅದು ಁಲ್ಲ ಮರೆತಾಯಿತು? ಹೇಗೆ ಛಾಮಿಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮಬೀರಿತು.
 - ಬೂೂೂೂೂ ಛಾಮಿಯ ಆಹಾರ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಬೂೂೂೂೂ ಏನು ಹೇಳಿದ?
 - ಬೂೂೂೂೂನ ಬಗ್ಗೆ ಛಾಮಿ ಸೂೂೂೂೂನ ಬಳಿ ಏನು ಹೇಳಿದ?
 - ಛಾಮಿ ಬೂೂೂೂೂನ ಬಗ್ಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಸೂೂೂೂೂವಿಗೆ ಹೇಳಿದನೆ? ಹೇಳಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಏನಾಗುತ್ತಿತ್ತು?

- ಪರಿಚಿತರಿರಲ, ಇಲ್ಲದಿರಲ ನಾವು ಜನರನ್ನು ನಂಬಬಹುದೇ ಎಂದು ಸೋಮುವಿನ ತಾಯಿ ಹೇಳಿದಳೇ? (ಪರಿಚಿತರೋ, ಅಪರಿಚಿತರೋ ಒಳ್ಳೆಯದೋ ಕೆಟ್ಟದ್ದೋ ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯುವುದು)
- ಪರಿಚಿತರನ್ನು ನಂಬುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವೇನು ಕಲಿತೆವು?

(ಸೂಚನೆ - ಮಕ್ಕಳ ವಯಸ್ಸನ್ನು ಗಮನಿಸಿ. ಕತೆಯನ್ನು ಪುನರಾವರ್ತಿಸಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಕೇಳಿ ಚರ್ಚಿಸಿ.

• ಸಾರಾಂಶ :

- ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಬಹುತೇಕರು, ಸ್ನೇಹಿತರೆಲ್ಲರೂ ಒಳ್ಳೆಯವರು ಅವರನ್ನು ನಂಬಬಹುದು.
- ಕೆಲವರು ಒಳ್ಳೆಯವರು ಅಲ್ಲ, ನಂಬಲು ಅನರ್ಹರು.
- ನಮ್ಮ ಪರಿಚಿತರಲ್ಲ ನಮಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುವವರು, ನೋವುಂಟು ಮಾಡುವವರಿದ್ದರೆ ನಾವು ಅವರನ್ನು ನಂಬಬಾರದು (ಬೋಜೊ ಟಾಮಿಯ)

ಸೂಚನೆ : ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಬುದ್ಧಿ ಕೊರತೆ ಇರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಈ ವಿಧಾನ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದ ಬುದ್ಧಿ ಮಾಂದ್ಯತೆಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಲ್ಲ.

ಟಾಮಿಯ ಹೊಸ ನೆರೆಯವನು

ಸೋಮುವಿನ ನೆರೆಮನೆ ಬಹಳ ದಿನದಿಂದ ಖಾಲಿ ಇತ್ತು. “ಯಾರಾದರೂ ಒಳ್ಳೆಯವರು ಆ ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ, ನನಗೆ ಆಟವಾಡಲು ಸ್ನೇಹಿತರು ಸಿಗುತ್ತಾರೆಯೆಂದು” ಸೋಮು ಯಾವಾಗಲೂ ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಒಂದು ದಿನ ಸೋಮುವಿನ ತಂದೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಅವನನ್ನು ಕರೆದರು. “ಹೇ ಸೋಮು ನಿನಗಾಗಿ ಒಂದು ಸುದ್ದಿ ಇದೆ. ನೆರೆ ಮನೆಗೆ ಹೊಸ ಕುಟುಂಬದವರು ಬಂದರು. ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ವಯಸ್ಸಿನ ಹುಡುಗಿಯೊಬ್ಬಳಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳ ಹೆಸರು ಅಲಾ - ಆದ್ದರಿಂದ ನೀನು ಆಕೆಯೊಡನೆ ಆಡಬಹುದು, ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಾ? ಅವರ ಬಳಿ ನಾಯಿಯೂ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಗೆ ಟಾಮಿಗೂ ಕೂಡ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸ್ನೇಹಿತ ಸಿಕ್ಕಿದೆ.

ಸೋಮುವಿನ ಪೋಷಕರು ಮತ್ತು ಅಲಾಳ ಪೋಷಕರು ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದರು. ಅವರ ತಂದೆಯವರು ಭೇಟಿಯಾಗಿ ಆಗಾಗ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ತಾಯಂದಿರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸೋಮು ಮತ್ತು ಅಲಾ ಒಳ್ಳೆಯ ಗೆಳೆಯರಾದರು. ಒಂದೇ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು, ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಾಲೆ ಆಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಕಾರ್ಡ್ ಗೇಮ್ ನೋಡಿದರು. ಟಾಮಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಸಂತೋಷದಿಂದಿದ್ದರು.

ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯ ನಾಯಿ ಬೋಜೊ ಟಾಮಿಗಿಂತ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡದಾಗಿತ್ತು. ಮೊದಲ ಬಾರಿ ನೋಡಿದಾಗ ಬೋಜೊ ಕೂಡ ಸ್ನೇಹಮಯಿ ಅನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾ. ಟಾಮಿ ಒಮ್ಮೆ ಸೋಮುವಿನ ಜೊತೆಗೆ ಅಲಾ ಮನೆಗೆ ಹೋಯಿತು. ಟಾಮಿ ಹಾಗೂ ಬೋಜೊ ಒಬ್ಬರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ನೋಡಿ ಬಾಲ ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿದರು. ಟಾಮಿ, ಸೋಮು, ಅಲಾ ಹಾಗೂ ಬೋಜೊ ಎಲ್ಲರೂ ಸೆರಿಕೋಂಡು ಚೆಂಡಾಟ ಮತ್ತು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಾಲೆ ಆಟ ಆಡಿದರು. ಟಾಮಿ ಬೋಜೊವನ್ನು ಸ್ನೇಹಮಯಿ ಎಂದು ಬಹುವಾಗಿ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿತು.

ಆದರೆ ಕೆಲದಿನಗಳ ನಂತರ ಟಾಮಿಗೆ ಬೋಜೊ ಕಾಣುವಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯವನಾ? ಅವನು ನಿಜವಾದ ಸ್ನೇಹಿತನಾ ಎಂಬ ಅನುಮಾನ ಮೂಡತೊಡಗಿತು. ಒಮ್ಮೆ ಸೋಮು ಬೇರೆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅವನ ಬಸ್ಸನ್ನು ಬೋಜೊ ತಿಂದಿದ್ದ, ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಟಾಮಿನೇ ಬಸ್ಸನ್ನು ತಿಂದಿದ್ದ ಅಂತ ಸೋಮು ಅಂದುಕೊಂಡು ಟಾಮಿಗೆ ತುಂಬ ಬೈದುಬಿಟ್ಟ.

ಚೆಂಡಾಟವನ್ನು ಆಡಲು ಹೋದಾಗ, ಸೋಮು ನೋಡದೆ ಇದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬೋಜೊ ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಟಾಮಿಯನ್ನು ಒರಟಾದ ಜಾಗದ ಮೇಲೆ ತಳ್ಳಿ ನೋವು ಮಾಡಿತು. ಟಾಮಿಗೆ ದುಃಖವಾಯಿತು, ಗೊಂದಲವೂ ಆಯಿತು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬೋಜೊ ನನ್ನನ್ನು ಇಷ್ಟಪಡುವನೇ? ನನಗೆ ಯಾಕೆ ನೋವು ಮಾಡಿದೆ? ಎಂದು ಟಾಮಿ ಚಿಂತಿಸಿದ.

ಒಂದು ದಿನ ಛಾಢಿ ತಿಂಡಿ ತಿನ್ನಲು ತನ್ನ ಬಟ್ಟಲು ಕಡೆ ಹೋದರೆ ಅದು ಖಾಲಿ ಆಗಿತ್ತು ಹಾಗು ಅವನಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಅವನು ಗಂಜಿ ಕುಡಿದಿರಲಲ್ಲ. ಅದು ಹೇಗೆ ಢಾಯವಾಯಿತು ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗಲಲ್ಲ. ಸೋಢು ಢತ್ತು ಅವರ ಪೋಷಕರು ಎಂದೂ ಕೂಡ ಬಟ್ಟಲು ಖಾಲಿ ಜಡುತ್ತಿರಲಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಢಯ ಕಳೆದಂತೆ ಇದು ಪ್ರತಿ ನಿತ್ಯವೂ ಆಗತೂಡಗಿತು, ಅವನ ಊಟ ಖಾಲಿ ಆಗಿರುತ್ತಿತ್ತು, ಅದಕ್ಕೆ ತಿನ್ನಲು ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಾ ಸಿಗದೆ ಛಾಢಿ ಸೂರಗಿತು. ಆದರೆ ಸೋಢುವಿಗೆ ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗಲಲ್ಲ.

ಒಂದು ದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಛಾಢಿ ತಿಂಡಿ ತಿನ್ನಲು ಹೋದಾಗ ಬೋಜೂ ತನ್ನ ಬಟ್ಟಲನಲ್ಲ ತಿನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ. “ಹೋ ಹಾಗಾದರೆ ನನ್ನ ಗಂಜಿಯನ್ನು ನಿತ್ಯವೂ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದವನು ನೀನು? ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಢಾಡಿದೆ? ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ನೇಹಿತ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೆ ಎಂದು ಛಾಢಿ ಹೇಳಿತು.

“ನಾನು ನಿನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನಲ್ಲ.. ನೀನು ತಪ್ಪಾಗಿ ಯೋಜಿಸಿದೀಯು.” ದೂಡ್ಡ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ತೂರುತ್ತಾ ಬೋಜೂ ನಕ್ಕನು. “ನೀನು ಸೋಢುವಿಗೆ ಃ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರೆ ನಾನು ನಿನ್ನೂಡನೆ ಜಗಳವಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ನಿನಗಿಂತಲೂ ಬಲಶಾಲಿ. ಎಚ್ಚರೆ! ಹಾಗೂ ಸೋಢು ನಿನ್ನ ಢಾತನ್ನು ನಂಬುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ನಾನೆಂದರೆ ಇಷ್ಟ”! ಎಂದು ಬೋಜೂ ಹೇಳಿದನು.

ಛಾಢಿ ಬೋಜೂ ತನಗೆ ಢತ್ತೆನಾದರು ನೂವು ಢಾಡಬಹುದೆಂಬ ಭಯದಲ್ಲ ಸೋಢುವಿನ ಹತ್ತಿರಾ

ಬಂದು ಅವನಾ ಹಾಸಿಗೆಯ ಬಳಿ ಕುಳಿತ. ಸೋಢುವಿಗೆ ಛಾಢಿ ಯಾಕೆ ಬರುತ್ತೆಲಾ?, ಶಾಲೆಗೆ ಹೂಗಬೇಕಾದರೆ ತನ್ನ ಹಿಂದೆ ಯಾಕೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲಾ. ಯಾಕೆ ಛಾಢಿ ದುಃಖದಿಂದ ಭಯಗೂಂಡಂತೆ ಇರುತ್ತಾನೆ? ಎಂದು ಸೋಢುಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಲ್ಲ.

“ಏನಾಯಿತು ಛಾಢಿ? ಎಲ್ಲೂ ಏನೂ ತಪ್ಪಾಗಿದೆ ಎನಿಸುತ್ತಿದೆ.. ಸೋಢು ನುಡಿದ.

ಢಾರನೆಯ ದಿನ ಛಾಢಿ ಸೋಢುವಿಗೆ ಸತ್ಯ ಗೂತ್ತಾಗಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ. ಅವನ ಶೂ ಲೇಸ್ ಹಿಡಿದು ಎಳೆದು ತಂದು ಗಂಜಿ ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಬೋಜೂವನ್ನು ತೂರಿಸಿದ. “ಕೆಟ್ಟ ನಾಯಿ” ಅದನ್ನು ಕಂಡ ಸೋಢು ಹೇಳಿದ. ಬೋಜೂ ಹೀಗೆ ಢಾಡಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಛಾಢಿ ಸೂರಗಿದೆ ಎಂದು ಸೋಢು ತಿಳಿದ.

ಸೋಢು ಃ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಅಲಾಳಗೆ ಹೇಳಿದ. ಅಲಾಳಗೂ ಕೂಪ ಬಂತು. ಬೋಜೂನ ಇಷ್ಟವಾದ ಆಹಾರ ನೀಡದೆ, ಹೂರಗೆ ಕರೆದೂಯ್ಯದೆ ಶಿಕ್ಷೆ ನೀಡಿದರು.

“ಢೇಲ್ನೂಟಕ್ಕೆ ಬೋಜೂ ಸ್ನೇಹಢಯಿ ಒಳ್ಳೆಯ ನಾಯಿ” “ಕೆಲವೂಢ್ಢೆ ಢನುಷ್ಯರು ಹೀಗೆ ನಂಜದರೆ ನೂವು ನೀಡಿ ಅಸುರಕ್ಷಿತ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಛಾಢಿ ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಃ ವಿಷಯ ತಿಳಿಯಿತು. ಹಾಗಾದರೆ ಯಾರನ್ನು ನಂಬುವುದು? ಹೇಗೆ ನಂಬುವುದು?” ಎಂದು ಸೋಢು ಢನಸಿನಲ್ಲ ಅಂದುಕೂಂಡ.

‘ಢನುಷ್ಯರನ್ನು ನಂಜದಾಗ ಹೀಗೆ ನೂವುಂಟು ಢಾಡುವ ಸಂಗತಿಗಳು ನಡೆದಾಗ ಅದು ಬೇಸರವನ್ನು ತರುತ್ತದೆ. ಗೂಂದಲವೂ ಆಗಿ ಜಿಗುಪ್ಪೆ ಉಂಟಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲ ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅವರು ನಂಜಕೆಗೂ ಅರ್ಹರಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ” ಸೋಢುವಿನ ಅಢ್ಢಾ ಹೇಳಿದರು.

ಕೆಲವೂಢ್ಢೆ ಸ್ನೇಹಢಯಿ ಎಂಬಂತೆ ಕಂಡರೂ ಅವರ ನಢಗೆ ನೂವು ತರುತ್ತಾರೆ. ಬೋಜೂನಂತೆ ಛಾಢಿ ಅವರನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯವನಂತೆ ತಿಳಿದ, ಢನುಷ್ಯರಲ್ಲ ಇಂತವರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಹೀಗೆ ಇರುವು.

ದಿಲ್ಲಾ, ಕೆಲವರು ಢಾತ್ರ ಹೀಗೆ ಇರುತ್ತಾರೆ ಅವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ದೂರ ಇರುವುದೇ ವಾಸಿ.

“ಃಗ ನಾನು ಢನುಷ್ಯರಲ್ಲ ಇಂತಹ ಅಸುರಕ್ಷಿತರು ಇರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತೆವು” ಛಾಢಿ ಅಂದುಕೂಂಡಿತು. “ಸೋಢುವಿನ ತಾಯಿ ಹೇಳುವಂತೆ ಎಲ್ಲರೂ ಅಲ್ಲ.. ಃಗ ನನಗೆ ಸುರಕ್ಷತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ನನಗೆ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಸೋಢುವಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದು ಒಳ್ಳೆದಾಯಿತು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬೋಜೂ ನನಗೆ ನೂವು ಢಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಯಾವತ್ತಿಗೂ ಸೋಢುವಿಗೆ ಗೂತ್ತಿರಲಲ್ಲಾ. ಹೀಗೆಂದು ಸುರಕ್ಷತಾ ಭಾವದಲ್ಲ ಛಾಢಿ ಸೋಢುವಿನ ಕಾಲ ಢೇಲೆ ಢಲಗಿದ.

ಚಟುವಟಿಕೆ 5.3 ಸುರಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು ಅಸುರಕ್ಷಿತ ರಹಸ್ಯ

ವಿಧಾನ : ಕತೆ ಹೇಳುವುದು ಮತ್ತು ಚರ್ಚೆ

ಸಲಕರಣೆ : “ಯಾವ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು” ಕತೆ

ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ :

- ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ : “ನಾವು ದಿನ ನಿತ್ಯವೂ ಕೆಲವು ಮಂದಿಯನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗುತ್ತೇವೆ. ಕೆಲವರು ನಮ್ಮ ಪಾಲಕರು ಆಟವಾಡುವರು, ಚಿರ ಪರಿಚಿತರು ಯಾರೆಂದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತು..? ಅಪರಿಚಿತರಿಂದ ಹೇಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಇರುವುದೆಂದು ಅರಿಯೋಣಾ”
- ಈ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ ‘ಯಾವ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು’ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಚಿತ್ರ ತೋರಿಸುತ್ತಾ ನಿರೂಪಿಸಿ.
- ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ.
 - ರಹಸ್ಯ ಎಂದರೇನು?
 - ತಾಯಿಯ ಹುಟ್ಟು ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಸೋಮು ಯಾವ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದ?
 - ಅದನ್ನು ಏಕೆ ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಇರಿಸಿದ?
 - ಸೋಮುವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತಾರಿಬ್ಬರಿಗೆ ಸೋಮುವಿನ ತಾಯಿಯ ಹುಟ್ಟು ಹಬ್ಬದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು?
 - ಟಾಮಿ ಗೇಟ್ ಬಳಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾಗ ಯಾರು ಬಂದರು? ಅವರು ಏನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು?
 - ಟಾಮಿ ಏಕೆ ತನ್ನ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಗುಟ್ಟಾಗಿರಿಸಿದ?
 - ಟಾಮಿ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಟ್ಟರೆ ಏನು ಸಿಗುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ?
 - ಟಾಮಿ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಡದಿದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದೆಂದು ಹೇಳಿದ?
 - ಟಾಮಿ ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಇಡಲು ಒಪ್ಪಿದನೇ? ಯಾಕೆ?
 - ಟಾಮಿ ರಾತ್ರಿ ಏನು ಮಾಡಿದ? ಸೋಮು ಮತ್ತು ಅವರ ಪೋಷಕರು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರುವರೆಂದು ಹೇಗೆ ತಿಳಿದ?
 - ಸೋಮು ಅಮ್ಮನ ಹುಟ್ಟು ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ನೀಡಲು ಹೇಗೆ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ. ಕಳ್ಳರು ಸೋಮುವಿನ ಮನೆ ಕಳ್ಳತನಕ್ಕೆ ಬಂದರು, ಇಬ್ಬರಲ್ಲೂ ರಹಸ್ಯವಿತ್ತು. ಏನು ಅವರ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ? ಯಾವುದು ಒಳಿತು ಮತ್ತು ಯಾವುದು ಕೆಡುಕು?
 - ಒಳ್ಳೆಯ ಮತ್ತು ಕೆಟ್ಟ ರಹಸ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಏನು ಕಲಿತೆವು?

ಸಾರಾಂಶ :

- ರಹಸ್ಯ ಒಳ್ಳೆಯದು, ಮೋಜಿಗಾಗಿ (ಅಮ್ಮನ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬಕ್ಕಾಗಿ)
- ರಹಸ್ಯಗಳು ಕೆಟ್ಟವೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಸುರಕ್ಷಿತವೂ, (ಕಳ್ಳರ ಉಪಾಯದಂತೆ ನೋವುಂಟು ಮಾಡುವುದು)
- ಜನರು ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅವುಗಳಿಂದ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ, ಅವುಗಳು ಯಾವುದೇ ನೋವು ತರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವೂ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ.

- ಜನರು ಕೆಟ್ಟ ಗುಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಯಾರಿಗಾದರೂ ತೊಂದರೆ ಕೊಡಲು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಅಂತವರನ್ನು ನಂಬಬಾರದು. (ಛಾಪಿಯನ್ನು ಕೋಲನಿಂದ ಕಳೆದು ಹೊಡೆವಂತೆ)
- ಜನರು ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಹೇಳಿದಾಗ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಸಿಹಿಯಂತೆ ಅಥವಾ ಆಹಾರಿಯಂತೆ, (ಛಾಪಿ ಬಸ್ತುಗಳಾಗಿ ಕಳೆದು ಹೇಳಿದ ಗುಟ್ಟನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಂತೆ)
- ಹಾಗಾಗಿ ಯಾರಾದರೂ ಕೆಟ್ಟ ರಹಸ್ಯಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ, ಅದನ್ನು ನಾವು ನಂಬುವರೆ ಬಳಿ ಹೇಳಬೇಕು. (ಛಾಪಿ ಸೋಮುವಿಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆ) ನಾವು ಕೆಟ್ಟ ರಹಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಟ್ಟರೆ ನಮಗೆ ಅಥವಾ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಯಾವ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು

ಸೋಮುವಿನ ತಾಯಿಯ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬವು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ತುಂಬಾ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಗುಟ್ಟಾಗಿ ತಾಯಿಯ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಸೋಮು ಕಾಣಿಕೆ ತಂದಿದ್ದಾ ಹಾಗೂ ಆಚರಣೆಗೆ ತಯಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದ. ಆತ ಆ ಗುಟ್ಟನ್ನು ತಾಯಿಗೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಗುಲಾಬಿ ಬಣ್ಣದ ಸೀರೆಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದ. ಅದನ್ನು ತೆರೆದು ನೋಡಿದಾಗ ಅವಳು ಎಷ್ಟು ಖುಷಿ ಪಡಬಹುದೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಖುಷಿಪಡುತ್ತಾ ಕಾತರದಿಂದ ಕಾದಿದ್ದ. ಸಂಜೆಗೆ ಅತಿಥಿಗಳು ಬರುವರೆಂದು, ಕೇಕ್‌ನ್ನು ತರಿಸಲು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾ. ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯವು ತಂದೆಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬ ಆಚರಣೆಗಾಗಿ ಸೋಮುವಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಛಾಪಿ ಮತ್ತು ಸೋಮು ಆತ್ಮೀಯ ಗೆಳೆಯರಾಗಿದ್ದರು ಅದಕ್ಕೆ ಸೋಮು ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಛಾಪಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾ ಕಾರಣ ಛಾಪಿಗೂ ಈ ಗುಟ್ಟು ತಿಳಿದಿತ್ತು.

ತಾಯಿಯ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬದ ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಸೋಮು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ. ಛಾಪಿ ಆಚೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಗೇಟ್ ಬಳಿ ಅಪರಿಚಿತರು ಬಂದರು. ಛಾಪಿ ಇರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ ಮನೆಯಕಡೆ ಕೈಮಾಡಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾ “ಆಗಲಿ ನಾವು ರಾತ್ರಿ ಬರೋಣ.. ಎಲ್ಲರೂ ಮಲಗಿರುತ್ತಾರೆ..” ಒಬ್ಬ ಹೇಳಿದ.

“ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಬಾಗಿಲು ಹಳೆಯದಾಗಿದೆ ಅದನ್ನು ಒಡೆಯೋಣಾ ಎಂದು ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡರು. ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡುವಾಗ ಯಾರಾದರೂ ತೊಂದರೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರ ತಲೆಯನ್ನು ಹೊಡೆಯೋಣಾ” ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಹೇಳಿದ.

ಛಾಪಿ ಬಹಳ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಈ ಮಾತು ಕೇಳಿಕೊಂಡ. ಕಳ್ಳತನ ಮತ್ತು ನೋವು ಮಾಡುವುದು, “ಸೋಮುವನ್ನು ಹೊಡೆಯುವರೆ?” ಎಂದು ಛಾಪಿ ಚಿಂತಿಸಿದ.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ಛಾಪಿ ಇರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರು ಆದರೆ ಅದು ತಾವು ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದುಕೊಂಡಿರುವ ಸೋಮುವಿನ ಮನೆಯ ನಾಯಿ ಎಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. “ಏ ನಾಯಿ. ನಮ್ಮ ಗುಟ್ಟು ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ನೀ ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳಬೇಡ. ದೊಡ್ಡ ಬಸ್ತು ಪಟ್ಟಣ ನೀಡುವೆ” ಎಂದು ಮೊದಲನೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹೇಳಿದ.

“ನೀ ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ಭಾರವಾದ ಕೋಲನಿಂದ ನಿನ್ನ ತಲೆಗೆ ಬಾರಿಸುವೆ” ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹೇಳಿದ.

ಛಾಪಿಗೆ ಭಯ ಹಾಗೂ ಗೊಂದಲ ವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅದು ರಹಸ್ಯ? ಆದರೆ ಗುಟ್ಟು ಸೋಮು ಅಮ್ಮನ ಜನಮದಿನದ ಆಚರಣೆಯ ಹಾಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿರಬೇಕು? ಹಾಗಾದರೆ ಇದು ಯಾವ ರಹಸ್ಯ-ಅಪರಿಚಿತರು ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಿ ದೋಚಿ ನೋವು ಮಾಡಲು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸೋಮುವಿನ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದಾದರೆ ಛಾಪಿ ಸುಮ್ಮನಿರಬೇಕಿತ್ತೇ? ಬಂಡಿತಾ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಗುಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಡಬಾರದು. ಬಸ್ತುಗಳಾಗಿ ಅಲ್ಲ. ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಭಯದಲ್ಲೂ ಅಲ್ಲ. ಅಪರಿಚಿತರು ಕೆಟ್ಟದ್ದನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಈ ಗುಟ್ಟನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಡಬಾರದು.

ಆ ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಛಾಪಿ ಸೋಮುವಿನ ಬಳಿ ಮಲಗಲು ಹೋಗದೆ, ಕಿಟಕಿ ಬಳಿ ಕುಳಿತ. ನಂತರ ತಾನು ಹಿಂದಿನ ದಿನ ನೋಡಿದ ಅಪರಿಚಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮನೆಯ ಕಡೆ ಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಜೋರಾಗಿ ಬೊಗಳಿದ.

ಸೋಮುವಿನ ತಂದೆ ಮತ್ತು ತಾಯಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ಛಾಪಿ ಯಾಕೆ ಬೊಗಳುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಬೇಗನೆ ಬಂದು ಅಪರಿಚಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರು. ಸೋಮುವಿನ ತಂದೆ ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದರು. ಪೊಲೀಸರು ಪೊದೆಯಲ್ಲ ಅಡಗಿದ್ದ ಕಳ್ಳರನ್ನು ಹಿಡಿದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಛಾಪಿಯನ್ನು ಮುದ್ದಿಸಿದರು. “ಬುದ್ಧಿವಂತ ನಾಯಿ” ಎಂದು ಇಷ್ಟವಾದ ಆಹಾರವನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಸೋಮು ಕೇಳಿದ “ಕಳ್ಳರು ಬರುವುದು ನಿನಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತು”.

“ಅವರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ ಹಾಗೂ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ನಾನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಕೆಟ್ಟದ್ದೆಲ್ಲಾ ಎಂದು ಬಾಮಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಂದುಕೊಂಡೆ.

ಆ ಸಂಜೆ ಸೋಮು ಹಾಗೂ ಅವನ ತಂದೆ ಅವರ ತಾಯಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬದ ಕಾಣಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಋಷಿ ಪಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬದ ಆಚರಣೆ, ಕೇಕ್, ಅತಿಥಿಗಳು ಈ ಎಲ್ಲಾ ಉಪಾಯ ಸಂತೋಷ ತಂದಿತು.

“ನೀವು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ತಯಾರಿ ಮಾಡಿರುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ನಾ ಯಾವತ್ತು ಅಂದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಸೋಮುವಿನ ತಾಯಿ ಹೇಳಿದರು.

“ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಟ್ಟುಗಳು ಯಾರಿಗೂ ನೋವು ತರೋಲ್ಲ, ಎಲ್ಲರೂ ಸಂತೋಷವಾಗಿರಬಹುದು”

6. ಪುನರಾವರ್ತನೆ

ಪ್ರತಿವಾರವು (ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಕೊರತೆ ಇರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ) ಪುನರಾವರ್ತಿಸಿ.

- ದೇಹದ ವಿವಿಧ ಅಂಗಗಳು ಮತ್ತು ಅದರ ಕಾರ್ಯಗಳು.
- ನಮ್ಮ ಸುರಕ್ಷೆ, ತ್ರಿಕೋನ ಸ್ಥಳ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಬಾರದು.
- ನಾವು ಅನುಸರಿಸುವ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯವರೊಂದಿಗೆ ಸುರಕ್ಷಾ ವಿಧಾನ.

ಚಟುವಟಿಕೆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದವರು

೦-೬ ವರ್ಷದ ಮಕ್ಕಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷತೆಯ ಸೇವಾ ಯೋಜನೆ,

ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ಕಿಶೋರ ಮನೋವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿಭಾಗ
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ನರವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆ,
ಹೊಸುರು ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು - 560029

Website: www.nimhanschildproject.in

ಸಹಯೋಗ:

ಸಮಗ್ರ ಶಿಶು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ, ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ,
ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಬೆಂಬಲ:

UNICEF

